

abb

amsterdams
balie bulletin

december 2009

De beweegredenen van een bevlogen advocaat

De bibliotheek voor praktijks

**Stelling: Moet het eerste
kennismakingsgesprek gratis zijn?**

Een bevlogen advocaat

Phon van den Biesen is dertig jaar werkzaam als advocaat en sinds vijf jaar voorzitter van de stichting Advocaten voor Advocaten. Het ABB ging op zoek naar de drijfveren van deze bevlogen advocaat.

4

Borrelen met Van der Steenhoven Advocaten

Een kantoorborrel buiten de beschermende muren van het eigen kantoor heeft vele voordelen, zo heeft het ABB mogen vaststellen.

9

The Founders

De hoofdvraag die het ABB bezighield voorafgaand aan het interview met Arthur van der Kroef, founder van Van Diepen Van der Kroef, was: "Hoe zorg je ervoor dat een eenmanskantoor in Purmerend in een aantal jaren uitgroeit tot een kantoor met zeven vestigingen en 140 advocaten?"

10

Wie is wie?

Iedere advocaat in Amsterdam heeft wel eens van de Praktijnsbibliotheek gehoord, maar weet men wel wie of wat een praktizijn is? Sinds wanneer de praktizijnen een bibliotheek hebben? En of deze bibliotheek nog wel bestaansrecht heeft in het digitale tijdperk waarin informatie met één druk op de knop verkrijgbaar lijkt te zijn?

12

Agenda

14 januari 2010	Nieuwjaarsborrel
28 januari 2010	Jonge Balie Borrel + Lezing
11 februari 2010	Jonge Balie Borrel
25 februari 2010	Jonge Balie Borrel
21-24 april 2010	Justitia
7-11 juni 2010	Anglo-Dutch Exchange

En verder...

Van de hoofdredacteur	3
Wie is Wie?	12
De Stelling	14
Van de Deken	15
Ordenieuws	16
Mediationcolumn	20
Jaarvergadering	21
Dekenprijs	23
Advocaten voor Advocaten	25
Mutaties balie	26

Van de hoofdredacteur

Na de medisch specialisten, de (top)ambtenaren en de bankiers, zouden nu de advocaten aan de beurt zijn. Terwijl over de hoogte van de advocatuurlijke uurtarieven al jaren wordt gediscussieerd, is de huidige economische crisis wellicht het breekijzer dat door sommigen wordt gezocht om de uurtarieven en daarmee de inkomens van advocaten te verlagen.

Wanneer wordt gesproken over de hoge tarieven van de advocaat, gaat het in feite om de toegankelijkheid van de advocatuur. De discussie over de bereikbaarheid van de advocatuur is niet nieuw. Juist om die bereikbaarheid te vergroten werden bijvoorbeeld zo'n dertig jaar geleden de eerste sociale advocatenkantoren gestart. In dit ABB licht mr. Van den Biesen toe dat hij bij het begin van zijn carrière heel bewust koos voor een loopbaan binnen de sociale advocatuur.

Om in kaart te brengen wat de belemmeringen zijn die betalende particulieren en MKB-bedrijven ondervinden bij de toegang tot de advocatuur, heeft de Universiteit Groningen een onderzoek uitgevoerd in opdracht van de Nederlandse Orde. Eén van de conclusies die afgelopen oktober zijn gepresenteerd, is dat particulieren en ondernemers de uurtarieven inderdaad te hoog vinden. Volgens de ondervraagde ondernemers zouden de hoge tarieven tot rechtsongelijkheid leiden omdat deze tarieven niet zijn op te brengen door kleine ondernemers. Deze conclusie mag weinig verrassend heten. Als je iemand vraagt of hij tevreden is over de tarieven die hij moet betalen, zal het antwoord al snel zijn dat die tarieven aan de hoge kant zijn. Toch zou het te gemakkelijk zijn om de discussie daarmee af te doen. Er lijkt wel echt iets aan de hand. Een mooie, overigens weinig wetenschappelijke test vind ik nog altijd de vraag of jij in staat zou zijn om jezelf in te huren. Veel collega's zullen die vraag niet positief kunnen beantwoorden.

Het onderkennen van het probleem is één ding. Een oplossing vinden is weer heel wat anders. Ook de Orde worstelt daar mee. Met het onderzoek van de Universiteit Groningen in de hand dringt de Orde er nu op aan om gratis kennismakingsgesprekken met cliënten te houden. Het ABB heeft onderzocht hoe binnen ons arrondissement over deze suggestie wordt gedacht. De uiteenlopende reacties kunt u lezen op pagina 14 en 15 in dit ABB.

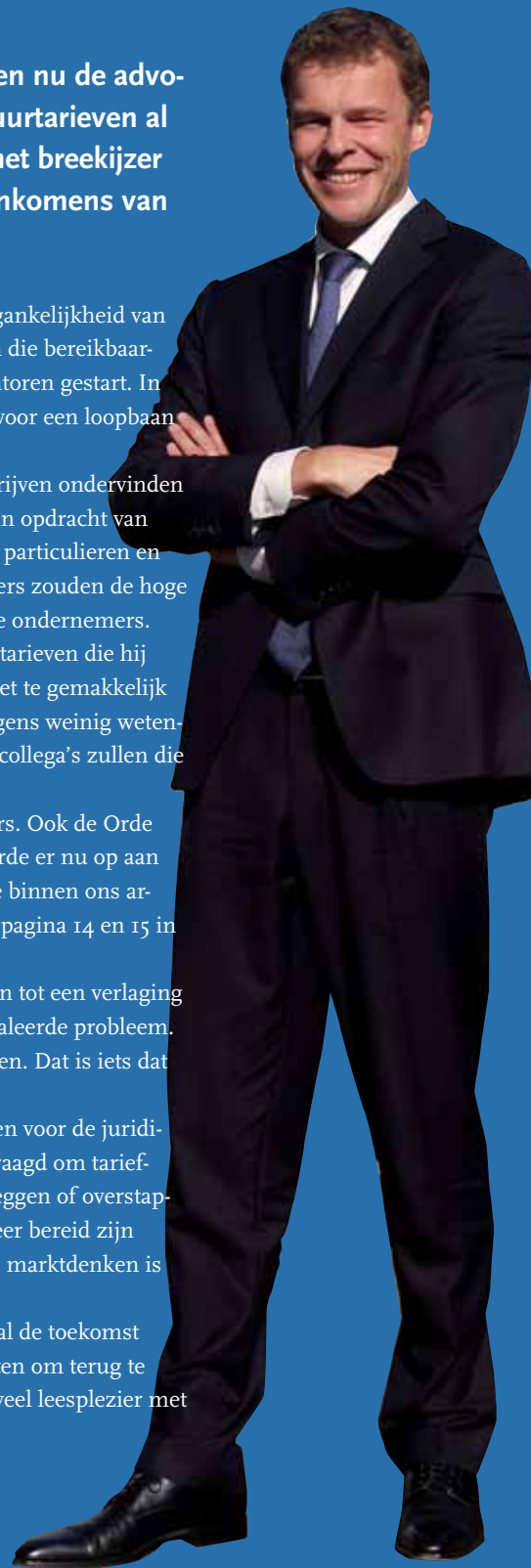
Wat er verder ook zij van het voorstel van de Nederlandse Orde, het zal in elk geval niet leiden tot een verlaging van de uurtarieven. In zoverre lijkt dit voorstel dan ook amper een oplossing voor het gesignaleerde probleem. Punt is natuurlijk dat de Orde niets te zeggen heeft over de in rekening te brengen uurtarieven. Dat is iets dat aan de markt is overgelaten. Misschien dat die vrije markt nu ook met de oplossing komt.

Als onder druk van de huidige economische crisis cliënten extra kritisch kijken naar de kosten voor de juridische dienstverlening, dan kan dat ertoe leiden dat advocaten in toenemende mate wordt gevraagd om tariefverlaging. Weigert een advocaat daaraan mee te werken, dan kan de cliënt zich daarbij neerleggen of overstappen naar een andere advocaat. Dat is het principe van de vrije markt. Als er geen cliënten meer bereid zijn de gevraagde tarieven te betalen, dan zullen die tarieven vanzelf naar beneden gaan. Dit vrije marktdenken is misschien even niet meer zo populair, maar de ratio ervan lijkt me onbetwistbaar.

Of de advocatuurlijke uurtarieven in de vrije markt werkelijk onder druk (komen te) staan, zal de toekomst leren. Dat zal wel een toekomst zijn zonder mij als hoofdredacteur. Na drie jaar heb ik besloten om terug te treden. Het is mij altijd een genoegen geweest uw hoofdredacteur te mogen zijn. Ik wens u veel leesplezier met dit laatste nummer van mijn hand.

Uw hoofdredacteur,

Aike Kamphuis, a.kamphuis@lexence.com

De beweegredenen van een bevlogene advocaat

Phon van den Biesen is dertig jaar werkzaam als advocaat en sinds vijf jaar voorzitter van de stichting Advocaten voor Advocaten. Hij heeft een eigen kantoor met een praktijk op het gebied van het omgevingsrecht en het civiele (overheids-)aansprakelijkheidsrecht. Het ABB ging op zoek naar de drijfveren van deze bevlogene advocaat.

Door: Davida van Praag en Aike Kamphuis

Op een winderige donderdagmiddag worden we hartelijk ontvangen in het kantoor van de heer Van den Biesen, dat uitkijkt op het Amstelhotel. Hij was recentelijk eregast op zijn eigen dertigjarig jubileumfeest dat collega-advocaten voor hem hadden georganiseerd. Van den Biesen vertelt: “Ook mijn vrouw Liesbeth zat in het complot. Vanaf juni heeft ze me vragen gesteld over wie in welke periode belangrijk waren geweest in mijn werk. Ik heb niets doorgehad. Als ik één ding gemerkt heb door dat feestje is dat 30 jaar een behoorlijk lange tijd is, waarin veel is gebeurd.”

Ook prinses Mabel was erbij. Van den Biesen: “Ik was ontzettend blij verrast dat zij er was, maar dat gold eerlijk gezegd voor vrijwel alle aanwezigen. Uit alle periodes van mijn advocatenbestaan waren de leukste mensen opgespoord en 90% daarvan is ook gekomen. Met Mabel ben ik in de periode van de Bosnië-zaak goed bevriend geraakt.”

Hoe bent u in de advocatuur beland?

Ik kom uit een juristenfamilie. Mijn grootouders en overgrootouders waren advocaten en juristen. De eerste jurist die ik heb kunnen traceren is de man die het Handelsblad oprichtte. Hij was meer (financieel) journalist dan jurist, wat natuurlijk ook bij die nieuwe krant paste. Mijn vader was qua beroep het zwarte schaap in de familie; de eerste die sinds generaties geen advocaat is geworden. Ik heb mijn hele jeugd te horen gekregen dat ik wél advocaat moest worden. Daar heb ik me dan ook lange tijd tegen verzet.

Toen ik een jaar in Amerika op school zat, ontving ik van mijn ouders wekelijks per luchtpost het NRC zodat ik een beetje op de hoogte bleef van wat er in Nederland gebeurde. Daarin stond op enig moment een bericht over iets nieuws: een ‘rechtswinkel’ die in Tilburg was opgericht. Toen dacht ik: “Op zo’n manier zou ik mijzelf wel als advocaat kunnen zien functioneren.”

Na terugkomst heb ik echt de stap naar het advocatenbestaan gezet. Dat leek niet op de advocatuur zoals mijn grootvader die beoefende. Hoewel, hij was specialist ontegeningen en ik stond aanvankelijk voornamelijk krakers bij. De rechtshulpbeweging en de sociale advocatuur waren voor mij het begin van mijn advocaat-zijn.

Wij begrepen dat u destijds zelf een advocatencollectief heeft opgericht, terwijl u nog niet eerder advocaat was geweest. Hoe ging dat?

Het fenomeen buitenpatroon was net een beetje verkend door het advocatencollectief dat 1,5 jaar eerder was begonnen. Ik kreeg na veel vijven en zessen ook toestemming voor een buitenpatronaat. Mijn patroon was Tom Hoogenboom, nog steeds één van mijn beste vrienden en toen werkzaam bij het Amsterdams Advocatencollectief. De toenmalige Deken heeft me aan een ernstig kruisverhoor

onderworpen of ik wel wist waar ik aan begon en of het financieel allemaal in orde was. Die test heb ik met glans doorstaan, geloof ik. De Orde had wel door dat we allemaal buitengewoon serieus waren.

Na ongeveer vijf jaar heb ik de overstap gemaakt naar Advocatenkantoor Nieuwezijds. Dat kantoor is in de loop van tijd steeds van samenstelling veranderd. Met iedere wisseling werd ook de naam veranderd. Ik ben daar tot vijf jaar geleden gebleven. Toen ben ik mijn eigen kantoor begonnen (thans Van den Biesen Boesveld Advocaten, red.).

Is uw praktijk bij het collectief in de loop der jaren veranderd, afgezien van de naam?

Aanvankelijk heb ik heel veel woonzaken gedaan. Dat ging eerst om huurders, maar al snel vooral om organisaties van huurders en om krakers. De meeste van mijn cliënten waren actievoerders. Het grappige is

dat die hun horizon in de loop van de tijd verlegden, maar wel bij mij bleven komen als ze een advocaat nodig hadden. En zo veranderde mijn praktijk in de richting van milieuzaken. Ook rolde ik zo in zaken die met oorlog en vrede te maken hadden. Begin jaren '80 heb ik op verzoek van de vredesbeweging die toen zeer omvangrijk was, een grote zaak tegen de Staat gedaan tegen de dreigende plaatsing van kruisraketten in ons land. Door de kruisrakettenzaak raakte ik betrokken bij de oprichting van een internationale vereniging van juristen tegen kernwapens ('International Association of Lawyers Against Nuclear Arms', red.). Iemand uit die club vroeg mij later om hulp in de genocide-zaak van Bosnië tegen Servië, ten tijde van de Balkanoorlog. En na een half jaar vroeg de Bosnische Ambassadeur bij de VN mij om de feitelijke leiding van die zaak op mij te nemen.

Als we het goed begrijpen, waren het dus niet zozeer de cliënten die veranderden, maar de zaken die door die cliënten werden aangebracht?

Er kwamen natuurlijk steeds meer zaken en cliënten bij, maar mijn eerste milieuzaak deed ik voor iemand die mij kende uit een kraakpand dat ik had bijgestaan.

Dat is verrassend. Je zou verwacht dat het precies andersom was gegaan; dat u op een gegeven moment bewust ervoor heeft gekozen om uw scope te verleggen.

Nee, ik ben ook wel een beetje lui. Ik doe wat toevallig op mijn weg komt; als de inhoud me aanstaat tenminste. Het is allemaal op natuurlijke wijze naar mij toegekomen. Misschien ook wel omdat ik erg mijn best deed in het vak.

Bij binnenkomst zagen we dat de tafel vol lag met milieurechtstijdschriften. Mogen we daaruit afleiden dat uw huidige praktijk met name uit milieuzaken bestaat?

Ons kantoor richt zich vooral op het omgevingsrecht. Een flink deel daarvan gaat over milieu, natuur en overheidsaansprakelijkheid. Dat doen wij voor allerlei maatschappelijke organisaties en verenigingen “tot behoud van...”. Tegelijkertijd treden we veel voor lagere overheden op en een enkele keer voor een provincie. Ik denk dat ik zelf ongeveer de helft van mijn tijd aan milieu- en natuurkwesties besteed. Daarnaast doe ik nog wat internationaal werk en wat “loslopende zaken” waar ik maar niet vanaf kom, maar die ik ook ontzettend leuk vind om erbij te blijven doen. Verder heb ik altijd een flink stuk praktijk met ingewikkelde civiele zaken gehad, waar ik op de een of andere manier ook weer in ben beland. Eigenlijk vind ik het civiele recht, naast het internationale werk, ook verreweg het leukst.

Vanuit uw praktijk procedeed u regelmatig tot aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Wat is uw mening over de rechtsbescherming zoals die in Nederland in milieuzaken bestaat?

Wat ik een groot probleem vind – en dat gaat verder dan alleen de milieupraktijk –

is in de eerste plaats de Raad van State zelf (de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State oordeelt in laatste instantie in milieuzaken, red.). Bij de Raad zijn het niet echt rechters. Ik heb altijd het gevoel dat rechters bij de rechtbank meer de instelling hebben dat beide partijen gelijk zijn. In uitspraken van de rechtbank zie je dat een burger of belangenorganisaties als partij net zo goed het volle pond krijgen als de overheid.

Bij de Raad van State heb je niet zelden

genomen beter van afkwam dan de, kort gezegd, arbeidersklasse. Dat noemde men dan ook klassenjustitie. Dat gebeurde niet met opzet of uit gemeenheid, maar gewoon omdat de politierechters zich veel makkelijker identificeerden met het leven van een ‘notabele’ dan met dat van de ‘arbeider’ en het resultaat daarvan bleek uit de cijfers van dat onderzoek. Een dergelijk mechanisme speelt bij de Raad van State ook, waarbij je moet bedenken dat de staatsraden met regelmaat uitjes en bijeenkomsten hebben

“Ik ben lui. Ik doe wat toevallig op mijn weg komt”

te maken met staatsraden die niet uit de rechtspraktijk komen, maar uit het bestuur. Er zijn ook staatsraden die jurist zijn maar nauwelijks de praktijk kennen, omdat ze rechtstreeks van de universiteit komen. Het andere problematische gegeven is dat de Raad van State als instituut twee petten op heeft: hij spreekt recht en is adviseur voor de regering op het gebied van wetsvoorstellen. De samenstelling van de Raad en die mengeling van functies leidt er mijns inziens toe dat de Raad van State veel dichterbij het bestuur zit dan de rechtbanken. Dat is niet per se slecht, maar leden van de Raad van State kunnen zich daardoor en door hun achtergrond veel beter identificeren met de zorgen en de praktische problemen waar het bestuur mee zit, dan met die van de andere kant. Gelukkig heb je in toenemende mate met voormalig advocaten te maken.

Wat betekent dat in uw ogen voor de onafhankelijkheid van de Raad van State?

Er is een keer een onderzoek geweest, volgens mij in de jaren '70, naar de vraag of er – in de rechtspraak van de politie – in Nederland klassenjustitie bestond. De conclusie was dat de klasse waartoe chirurgen, notarissen, etcetera behoren er voor vergelijkbare vergrijpen gemiddeld

in ‘Haagse kringen’. Zij verkeren in een kring die bevestigt dat je lid van één familie bent en dat is de familie van het openbaar bestuur. Dat vind ik een groot nadeel.

Ik ben van mening dat er een sector bestuursrecht bij de Hoge Raad moet komen. Met gewone rechters. Dus geen oud-burgemeesters of oud-staatssecretarissen, want dat is echt onzin. Als je dan zegt dat het bestuursrechtspraak is, dan moet je daar ook rechters neerzetten en niet mensen die je op basis van hun bestuurlijke verdiensten kiest.

Terugkijkend op uw praktijk tot nu toe, wat is een zaak die echt speciaal voor u was?

Mijn eerste milieuzaak – de Nieuwe Meerzaak, door het Advocatenblad besproken als “Mijlpaalarrest” –, koester ik nog altijd. In die zaak werd door de Hoge Raad de ontvankelijkheid van milieuroorganisaties in civiele procedures gevestigd. De leukste en meest interessante zaak die ik ooit heb gedaan, is de Bosnië zaak, maar daar ben ik dan ook veertien jaar mee in de weer geweest.

U doelt op de aansprakelijkstelling van Servië door Bosnië?

Ja. De procedure leek veel op de gewone gang van zaken in de civiele praktijk, alleen hier ging het om een conflict tussen landen.

Er zaten 16 rechters tegenover me. Dat voelde heel anders. Ook werkte ik met een groot en internationaal team van juristen.

Wat zou u zeggen dat uw motto is in het leven en in uw advocatenpraktijk?

Vroeger was dat veel duidelijker... Toen ik met de sociale rechtshulp begon, zette ik mij in voor mensen die geen geld hadden om een dure advocaat te betalen. Dat deed ik om de samenleving rechtvaardiger te maken, om mensen hun recht te kunnen laten halen. Want dat dat kon, was destijds niet vanzelfsprekend. Ik moest een motto noemen hè? Ik denk dat de rode draad van het verhaal is dat voor mij en voor mijn kantoor de publieke zaak centraal staat.

Naast uw advocatenpraktijk bent u ook voorzitter van Lawyers 4 Lawyers (L4L). Kunt u kort aangeven wat dit voor organisatie is?

Het is een club van advocaten die zich inzet voor het ondersteunen van advocaten die belemmerd worden in het uitoefenen van hun praktijk, vanwege het soort praktijk dat ze voeren. Dat is in essentie waar wij ons mee bezighouden. Dan heb je het over wat in toenemende mate wordt aangeduid met "mensenrechtenadvocaten". Daar valt heel veel onder: advocaten die het opnemen voor mensen die van hun land worden gegooid door grootgrondbezitters of mensen die van de een op andere dag ontslagen worden omdat ze onrust zouden veroorzaken onder arbeiders. Er zijn ook advocaten die worden

vervolgd omdat zij oppositieleiders bijstaan. Je ziet in veel landen dat advocaten doelwit worden als ze het opnemen voor mensen die zich verzetten tegen de gevestigde orde, net als journalisten. Deze advocaten steunen wij. Met brievenacties bijvoorbeeld, of met onderzoeksmissies. Heel soms sturen wij iemand geld als hij door zijn positie in financiële nood is geraakt. De laatste jaren lobbyen wij ook steeds vaker, bijvoorbeeld bij onze Minister van Buitenlandse Zaken en bij het Europees parlement.

Zijn er in meer landen organisaties als L4L?

Nee. We zijn redelijk uniek in de wereld. Onze club is ongeveer 23 jaar geleden opgericht. Het was een initiatief van de juristengroep van Amnesty International die toen al dit soort activiteiten deed met het Nederlandse juridisch comité mensenrechten (NJCM, red.). Op dat moment bestond zo'n soort organisatie nog nergens. In andere landen doen sommige lokale balies wel ditzelfde type werk. Verder heeft de International Bar Association een actieve mensenrechtenafdeling. Daar werken wij mee samen.

Hoe is het om voorzitter te zijn van L4L?

Toen ik na mijn aantreden het bestuur opnieuw had samengesteld, besloten we de club professioneler te maken, want we merkten dat er veel werk op ons te wachten lag. Toen hebben we gezegd dat er een directeur moest komen. Daar was echter helemaal geen geld voor. Eerst werd het een duobaan voor één dag per week. Maar die ene dag per week maakte meteen al een enorm verschil. Inmiddels hebben wij een directeur (*Adrie van de Streek*, red.) voor 2 à 3 dagen per week. De professionalisering is nog niet ten einde. Ons netwerk van Nederlandse advocaten die willen meedoen, groeit. Iedereen steekt er waanzinnig veel tijd in. Het blijft niet bij eens in de maand twee uurtjes vergaderen, het is een doorlopend aandachtspunt. Je vroeg hoe het is om voorzitter te zijn: "Verschrikkelijk leuk!" Dat gevoel deel ik met iedereen die iets voor deze club doet. Alle bestuursleden hebben er altijd ongelof-

felijk veel plezier in, omdat wij iets doen dat er echt toe doet. Wij besteden veel zorg aan het nagaan van het effect van onze acties. Wij horen terug dat ze daadwerkelijk verschil maken. Soms puur door het gevoel van bescherming en verlichting dat een advocaat ervaart wanneer wij laten blijken dat zijn zaak onze daadwerkelijke aandacht heeft.

Eén van de acties waar L4L regelmatig toe oproept, zijn brievenacties. In hoeverre hebben brievenacties zin?

Brievenacties helpen echt. Zo vertelde een advocaat uit Zimbabwe ons dat de Officier van Justitie hem tijdens zijn proces off the record toefluisterde of hij de stroom aan buitenlandse brieven kon laten stoppen. De Officier bleek opdracht te hebben om elke brief te lezen en erop te reageren! Ook tijdens de

Als we vragen om een brief op briefpapier te schrijven, doen we dat om de ontvanger van de brief duidelijk te maken dat je niet een willekeurige burger bent die tegen de minister van justitie in Colombia zegt: “We horen dat die en die ten onrechte van het tableau is geschrapd.” Je geeft uitdrukking aan je beroepsmatige zorg over de uitoefening van je vak. Dat geeft naast legitimiteit ook extra gewicht aan je brief.

Wij horen wat u zegt over actie uit collegialiteit, maar u kunt niet ontkennen dat de acties van L4L per definitie ook politiek getint zijn. Als bijvoorbeeld een Chinese advocaat zijn vergunning wordt ontnomen, dan geef je met een protest wel een statement. Hoe gaat L4L daar mee om?

Wij zeggen in zo'n geval: “Het is een ad-

is natuurlijk onbegonnen werk. Bovendien, het probleem zit vaak niet in de wetgeving, maar in de toepassing ervan.

De Basic Principles zijn “soft law”, om niet te zeggen “super soft law”. We proberen samen met onze internationale contacten de juridische kracht van dat document te vergroten door de juridische status ervan te verhogen. Wat bijvoorbeeld al zou helpen is de Basic Principles herbevestigd te krijgen in een VN-resolutie van de Algemene Vergadering. Een andere mogelijkheid is het mensenrechtencomité van de VN zover te krijgen dat het op dit punt een ongevraagd commentaar op het VN Mensenrechtenverdrag schrijft. Deze General Comments hebben behoorlijk wat gezag en vergroten voor advocaten die belemmerd worden de effectiviteit van een beroep op de Basic Principles.

De werkzaamheden voor L4L, inclusief het lobbywerk, klinkt als heel tijdrovend naast een actieve advocatenpraktijk...

Het kost inderdaad zeer veel tijd en het is altijd een worsteling om alles voor elkaar te krijgen. Maar het is verschrikkelijk leuk en naarmate L4L meer steun krijgt, wordt het mogelijk meer menskracht bereid te vinden iets te doen.

U bent 30 jaar als advocaat actief. Hoe ziet u de komende 30 jaar voor uzelf?

Ik werk veel samen met een advocaat uit New York die inmiddels 85 jaar oud is en die voor mij in meerdere opzichten een “Groot Voorbeeld” is. Hoewel hij geen eigen praktijk meer heeft, is hij nog steeds heel actief in allerlei mensenrechtendossiers waaronder de Israëlisch-Palestijnse kwestie, de kernwapens en Guantanamo bay. Wie weet waar ik over dertig jaar zal zijn... ■

*De website van L4L is te vinden op:
www.advocatenvooradvocaten.nl*

“Bij de Raad van State zijn het niet echt rechters”

recente uitreiking van de Mensenrechtentulp aan de Iraanse mensenrechtenadvocate Shadi Sadr hoorden we van haar en van andere aanwezige buitenlandse advocaten dat onze acties en missies naar bijvoorbeeld de Filippijnen veel effect hebben gehad. Dat geeft plezier en voldoening.

Waarom roept L4L op om de brieven voor de brievenacties op briefpapier van het kantoor waar je werkt te versturen?

Wij vinden dat wij alleen maar legitimiteit hebben om iets aan advocatenrechten elders te doen, omdat we advocaten zijn. Want wie zijn wij anders nou helemaal om ons te bemoeien met het feit dat er in Cambodja een deken is gekozen die vervolgens geen deken mag worden? We doen dit uit collegialiteit en omdat we als advocaten weten hoe belangrijk het is voor het functioneren van een democratische rechtsstaat een waarlijk onafhankelijke advocatuur te hebben.

vocaat, die moet onafhankelijk zijn werk kunnen doen. Hij moet niet benadeeld worden door het type zaken dat hij doet en hij moet al helemaal niet belemmerd worden het bordje advocaat op zijn deur te hangen.” Wij proberen het iedere keer terug te brengen tot de kernwaarden. Daarbij proberen wij zo min mogelijk in algemeen politieke zin te oordelen. In plaats daarvan wijzen wij naar de Basic Principles on the Role of Lawyers.

Wat zijn die Basic Principles?

De Basic Principles zijn het enige internationale document met regels over de toegang tot en het vrije functioneren van advocaten. De Basic Principles zijn door vrijwel alle vertegenwoordigers van alle landen op een VN-conferentie in 1990 onderschreven. Door je te beroepen op de Basic Principles als ‘hogere’ regeling hoeft je je ook niet per land te verdiepen in lokale wetgeving. Dat

Borrelen met Van der Steenhoven Advocaten

Van der Steenhoven Advocaten is gevestigd in een statig grachtenpand met een – naar verluid – prachtig ruime binnentuin. Toch vindt de wekelijkse kantoorborrel niet plaats in een tot bruin café omgebouwde kantoorruimte, maar is gekozen voor een écht bruin café: Café Van Leeuwen aan de Utrechtsestraat. Een kantoorborrel buiten de beschermende muren van het eigen kantoor heeft vele voordelen, zo heeft het ABB mogen vaststellen.

Door: Remco Klöters en Job Nijssen

Eén van die voordelen is dat de stemming niet afhankelijk is van altijd later binnendruppelende harde werkers die ‘nog even iets af moeten maken’, waardoor de notoire borrelgangers vaak het eerste uur wat eenzaam in een half gevulde kantine staan voordat de borrel echt op gang komt. Zo dus niet bij Van der Steenhoven. In Café Van Leeuwen is het vrijdagmiddag altijd druk en de stemming zit er dan ook snel in. Toen bekend werd dat het ABB binnen was bleek dat niet alléén de locatie verantwoordelijk was voor de goeie stemming. Van der Steenhoven heeft de luxe van een Poolse partner die er nauwlettend op toezag dat ook de gasten niet werden overgeslagen bij de wodka rondjes.

Het bier kwam uiteraard uit de tap en was van uitstekende kwaliteit, waarbij vooral ook de IJbok van de tap niet onvermeld mag blijven. Welke kantoorborrel kan daaraan tippen? Tegen de honger kwamen grote schalen met de onvermijdelijke borrelhappen voorbij, niet bijster origineel, maar zoals men bij het ABB inmiddels weet: 7 bier is ook een schnitzel, en dan heb je nog niks gegeten! Met andere woorden, wie maalt er om hapjes als de drankjes goed zijn.

Voor zover het ABB dat kon beoordelen waren de gesprekken geanimeerd en gingen ze gaandeweg het vorderen van de avond steeds minder over het werk en steeds meer over al die andere belangrijke zaken in het leven. Daarbij viel op dat partners, medewerkers, stagiaires en ondersteunend personeel zonder uitzondering goed vertegenwoordigd waren. Op het hoogtepunt van de borrel bleek zelfs 100% van de partners aanwezig, een unicum dat het ABB nog niet eerder tegenkwam.

Een ander unicum was dat er op enig moment zelfs méér partners waren dan op de kantoorwebsite is vermeld. En dat, beste lezer, is nóg een niet te onderschatten voordeel van een borrel op locatie. Voorzover de advocaten bij Van der Steenhoven hun levenspartner niet binnen het eigen kantoor gevonden hebben (15% heeft dat wel, zo werd ons gemeld) zijn deze partners van harte welkom en dat maakt een kantoorborrel net iets levendiger en vergroot bovendien

bij het thuisfront het draagvlak voor een wekelijkse borrel – wat dan weer zijn directe weerslag heeft op de opkomst. Kortom: een win-win situatie waar ze bij Van der Steenhoven goed over nagedacht hebben!

Ook nadat de rekening bij Van Leeuwen, veel later dan aangekondigd, gesloten werd, was het nog lang niet gedaan met de borrel – al bleken de verhalen over nachtelijke danspartijen tot ver in de volgende ochtend toen puntje bij paaltje kwam toch vooral verhalen te zijn en ging uiteindelijk iedereen keurig op tijd naar huis. Het ABB had toen al lang gezien dat het goed was. ■

Beoordeling:

Locatie:	★★★★☆
<i>(beetje krap, maar o zo gezellig)</i>	
Kwaliteit bier:	★★★★☆
<i>(IJbok van de tap, welk kantoor doet ze dat na?)</i>	
Kwaliteit hapjes:	★★★★☆
<i>(wat er moest zijn was er, maar ook niet meer dan dat)</i>	
Aanwezigheid partners:	★★★★★★★
<i>(half sterretje extra, want méér dan 100%!)</i>	
Aanwezigheid ondersteuning:	★★★★★★★
Gezelligheid:	★★★★★★★
<i>(behoeft na het voorgaande geen nadere toelichting)</i>	

Van éénmanskantoor naar 140 advocaten

De hoofdvraag die het ABB bezighield voorafgaand aan het interview met Arthur van der Kroef, founder van Van Diepen Van der Kroef, was: “Hoe zorg je ervoor dat een eenmanskantoor in Purmerend in een aantal jaren uitgroeit tot een kantoor met zeven vestigingen en 140 advocaten?”

Door: Anita Nijboer en Remco Klöters

Van der Kroef heeft zich duidelijk goed voorbereid op het bezoek van het ABB. In ruim anderhalf uur weet hij zowel de geschiedenis, als de filosofie van zijn kantoor op pakkende wijze uiteen te zetten. Daarbij kan hij een jongensachtig enthousiasme maar moeilijk onderdrukken. Ergens lijkt hij zelf ook haast niet te geloven dat het allemaal zo snel is gegaan, maar tussen de regels door blijkt dat één en ander niet zonder slag of stoot is gegaan en dat ook het lot een belangrijke rol heeft gespeeld.

In 1977 begon John van Diepen een kantoor in Purmerend met een buitenpatroon. Gebleken was dat Purmerend de laagste advocatendichtheid had. Toen Van der Kroef solliciteerde was het kantoor gevestigd aan de Koemarkt boven een slagerij. Het kantoor kreeg al snel landelijke bekendheid als het ging om het bijstaan van bedrijven die in continuïteitsproblemen verkeerden. Van der Kroef zat op dat moment al in de laatste sollicitatieronde bij Loeff & Van der Ploeg en vond het eigenlijk jammer dat hij maar één sollicitatie had gedaan. Na één telefoontje met Van Diepen vond er de volgende ochtend een sollicitatiegesprek plaats. Een ontzettend leuk gesprek, er was meteen een klik. Van Diepen en Van der Kroef konden goed met elkaar opschieten

en Amsterdammer Van der Kroef besloot daarop om bij Van Diepen te gaan werken, ondanks dat het in Purmerend was.

“Ik viel er middenin, had direct een praktijk van 180 zaken, deed vrij snel al zittingen en dergelijke. We werkten door de week van 7.00 tot 1.00 uur, aten ‘s avonds in goede restaurants en rookten de gehele dag door sigaren, het kantoor stond vaak blauw van de rook. Als ik uit het kantoor kwam had ik altijd het gevoel dat ik uit mijn graf opstond.”

Na zijn stage is Van der Kroef meteen in de maatschap gekomen. “Ik had al die jaren alleen maar een stagiairesalaris gehad en nooit om opslag gevraagd. Van Diepen was zo royaal om meteen aan te bieden dat ik in de maatschap kwam. We waren inmiddels al met 9 man. Wij hebben tijdens een ski-uitje, ‘s avonds tijdens de après-ski een businessplan geschreven, een vijfjarenplan van één A4-tje. We hadden een groep leuke jonge mensen, we wilden groeien, ook om de mensen te behouden en een goed perspectief te bieden op een eventueel partnerschap, en dat kon niet alleen in Purmerend. We hebben ons plan geschreven vanuit het belang van behoud en ontwikkeling van de mensen en verbetering van de kwaliteit en know-how. We besloten om in vijf jaar tijd

vijf kantoren te openen. Een serieus plan, maar wel met een knipoog.”

Een nieuw onderzoek naar de advocatendichtheid bracht de partners in Hoorn. Van der Kroef: “Ik ben samen met een collega naar Hoorn gegaan in een mooi pand. We hebben vervangers aangenomen voor Purmerend en een aantal mensen voor Hoorn. Ik heb geen zaken meegenomen vanuit Purmerend, we begonnen in Hoorn vanaf

moesten er zelf echt op uit. Toen hebben we een lantaarnpaal afgehuurd aan de overkant van de straat en daar een groot bord op laten hangen met ‘corporate lawyers’ en een grote pijl naar ons kantoor. Later heb ik gehoord dat ze zich daar bij Van Doorne nogal aan geïrriteerd hebben.”

Overigens ging het kantoor niet altijd alles voor de wind. Met name het opzetten van de vestiging in Den Haag stuitte op moei-

ling. Van de Kroef gelooft in het menselijke uitgangspunt. De juiste mensen moeten bij het kantoor willen werken en dat vraagt de nodige charme van een kantoor. Gevraagd naar zijn drijfveren wijst Van der Kroef op het bieden van een goede werkplek voor zijn mensen. Winstmaximalisatie mag nooit alleen het uitgangspunt zijn, ook niet bij acquisitie. “Cliënten zijn toch vooral op zoek naar de juiste persoonlijkheid achter de advocaat”, aldus Van der Kroef. Dat blijkt ook wel uit het gesprek: Van der Kroef noemt een eindeloze hoeveelheid namen van (ex) collega’s die het kantoor hebben gemaakt tot wat het nu is.

Er zal echter wel hard gewerkt moeten worden. Werken bij Van der Kroef garandeert dan ook niet voor iedereen een successtory. Van der Kroef: “Ik heb collega’s die er niet meer zijn. Mensen die toch alles hebben gegeven maar hele trieste dingen hebben meegemaakt, echtscheidingen, alcoholproblemen en zo.” Van der Kroef vergelijkt de ontwikkeling van zijn kantoor met een Rolling Stones tournee, misschien wel heftiger. “Het is toch een soort rock-’n-roll, iedereen moet een maximale effort leveren.”

Voor de toekomst staat met name een verdere verdichting van de bestaande vestigingen op het programma en wordt voorzichtig gelonkt naar Rotterdam. Van der Kroef: “Wij zijn nog lang niet klaar.”

“Als ik uit het kantoor kwam had ik altijd het gevoel dat ik uit mijn graf opstond”

nul.” Er wordt besloten in Hoorn gewoon te beginnen, geen reclame te maken maar het kantoor eerst eens te bewijzen. Dat deden ze. Van der Kroef: “Daarbij had ik het geluk dat ik na twee weken een kadootje kreeg van de rechtbank: een groot faillissement (Plastical). Daarna kende ik iedereen. Pas na een jaar hebben we een openingsfeest gehouden, toen we ons hadden bewezen.” Dit procedé wordt herhaald in Utrecht, Alkmaar, Haarlem, Amsterdam en Den Haag.

Op de vraag hoe de acquisitie bij de nieuwe kantoren werd aangepakt, antwoordt Van der Kroef: “De advocatuur is peoples business, een advocatenpraktijk is heel persoonlijk. Uiteindelijk kun je alleen met elkaar werken als je een klik hebt. Wij richten ons voornamelijk op verwijzers. Verder hebben we veel in clubjes gezeten, ons plaatselijk gemanifesteerd. Zo sponsoren we in Utrecht bijvoorbeeld de Dom. We proberen een positieve rol te spelen, actief, maar niet de hele tijd met de insteek ‘je moet onze cliënt worden’. Uiteindelijk is dat toch veel effectiever. Wat ook leuk was, bij ons kantoor in Amsterdam zaten we naast Van Doorne. De eerste week kwam er niemand dat was wel spannend hoor, we

lijkheden. Van der Kroef: “Uit ons kantoor in Den Haag zijn vijf andere kantoren voortgekomen. Vestigen in Den Haag bleek ongelofelijk moeilijk. Daar is acht jaar voor nodig. Inmiddels – te meer nu Van Doorne en De Brauw verhuisd zijn – is Van Diepen Van der Kroef ook in Den Haag volwassen geworden.”

De succesformule van Van der Kroef bestaat uit drie pijlers. Wortelen in een stad, een chique locatie zoeken en werken op een informele wijze met een jeugdige uitstra-

De bibliotheek voor de praktizijnen

Iedere advocaat in Amsterdam heeft wel eens van de Praktizijnsbibliotheek gehoord, maar weet men wel wie of wat een praktizijn is? Sinds wanneer de praktizijnen een bibliotheek hebben? En of deze bibliotheek nog wel bestaansrecht heeft in het digitale tijdperk waarin informatie met één druk op de knop verkrijgbaar lijkt te zijn? Drs. Paul Rodenburg, sinds 1999 directeur van de Praktizijns-Sociëteit, gaf de redactie tekst en uitleg.

Door: Edith Molemans en Maria Pereira

Hoe is de bibliotheek ontstaan?

De Praktizijns-Sociëteit werd opgericht in 1837. In 1838 werd het eerste Nederlands Burgerlijk Wetboek gepubliceerd en bij een aantal 'praktiserende' juristen, praktizijnen, ontstond de gedachte dat de wetgeving en jurisprudentie besproken diende te worden. Dat ging men doen in een lokaal dat gehuurd werd met een bode en die bode kocht boeken, schonk koffie en bracht na drieën sigaren en een borrel of zoiets. Ik stel me voor dat men daarbij in luxe leren fauteuils plaatsnam om één en ander te bespreken. Uit de sociëteitsgedachte is alleen het jaarlijks Praktizijnsdiner in oktober overgebleven.

In dezelfde periode werd ook het Nederlands rechtssysteem opgetuigd door justitie met een bescheiden begroting. De minister had de mogelijkheid om gebouwen neer te zetten zonder al te veel geld te hoeven besteden aan de salarissen van de rechterlijke macht. Toentertijd was dat namelijk een erebaan waar notabelen voor werden gevraagd die een vergoeding betaald kregen. De minister besteedde derhalve wel

aandacht aan de gebouwen maar kon geen geld vrijmaken voor boeken. Boeken vormden een soort luxe. Om die reden hebben de toenmalige rechters aan de advocatuur

gevraagd om een lokaal in te nemen bij de rechtbank onder de voorwaarde dat de boeken werden meegebracht. Dat is dus de deal geweest, een hele mooie 19e eeuwse deal: de rechtbank heeft het gebruik van de bibliotheek 'om niet' en de bibliotheek mag de ruimte 'om niet' gebruiken.

Werkt dit nog steeds op deze manier?

Het gaat nog steeds volgens dezelfde afspraken, inmiddels verwoord in een Convenant. Om de zoveel tijd wordt de gang van zaken met de president van rechtbank en het bestuur besproken. De bibliotheek fungeert als centrale bibliotheek voor de rechtbank. De rechtbank heeft wel een gerechtsbibliotheek maar dat is in feite een verzameling van bibliotheekjes bij de verschillende secto-

De medewerkers van de Praktizijnsbibliotheek.

ren waar boeken staan die men op dagelijkse basis nodig heeft.

De centrale bibliotheek functie voor zowel advocaten als rechters is uniek in Amsterdam. In alle andere rechtbanken heeft de rechterlijke macht wel een eigen centrale bibliotheek, maar deze wordt niet gedeeld met advocaten.

Wie bepaalt er welke boeken aangeschaft worden?

De bibliotheek heeft een eigen aanschafbeleid. Ik vind het waardevol dat we in de breedte veel hebben. Als je echt iets bijzonders nodig hebt dan kun je bij de Praktizijnsbibliotheek terecht. Ik heb bijvoorbeeld een rubriek "Sprakmakende zaken" gemaakt. Daar is veel achtergrondinformatie te vinden in aanvulling op juridische informatie. Recente boeken – zoals het boek over de DSB bank – zijn daarin te vinden, maar we hebben bijvoorbeeld ook een boek over de kraakbeweging waarin te zien is dat voormalig president Asscher zitting houdt in een kraakpand. Hij zit dan aan een tafel in een kraakpand recht te spreken. Super is dat. Dat is een tijdsdocument dat wij moeten hebben. In een ander boek, geschreven door bewoners van Ruigoord, is te lezen wat de stoffen nu eigenlijk doen die genoemd worden in de Opiumwet. Als "ervaringsdeskundigen" schrijven zij over het gebruik van diverse drugs, maar waarschuwen ook eerlijk voor de gevaren. Ik vind dat zo'n boek ook bij ons thuis hoort. Je staat toch beter op een zitting, als je meer van de materie snapt.

Hoe bent u bij de Praktizijnsbibliotheek terechtgekomen?

Ik ben eerst 17 jaar gerechtsbibliothecaris geweest bij de rechtbank in Haarlem. Ik had een bibliotheek opleiding gedaan en ben in 1982 begonnen. Vanaf 1984 studeerde ik communicatiewetenschappen, waar ik mijn interesse ben gaan ontwikkelen voor kwesties als: "hoe werken de professionals met informatie; de mensen die kennis moeten verwerken, hoe zit dat?" In 1990 ben ik afgestudeerd op dat onderwerp.

Het backoffice van de bibliotheek.

Juridisch werk bestaat in feite uit informatie verwerken, wat uit een technisch deel bestaat: "hoe zit het met een dagvaarding en met een termijn, wanneer wordt de zitting bepaald en hoe staat het op de rol?" en een inhoudelijk gedeelte. Dat laatste ondersteunen wij vanuit de bibliotheek. Mijn achtergrond en kennis hebben wij nu gebruikt om zelf in eigen beheer een eigentijds zoek- en navigatiesysteem naar literatuur en wetgeving te ontwikkelen.

Tot slot: heeft de Praktizijnsbibliotheek nog wel bestaansrecht in het digitale tijdperk?

Advocaten denken ten onrechte dat alles met één druk op de knop te vinden is. Een groot deel is inderdaad online te vinden, maar niet met één druk op de knop. Bij ons kun je bijna alles vinden. Vroeger (jaren '50) bestond de gedachte dat wij echt alles hadden. Toen werd in onze catalogus opgenomen wanneer wij een boek niet hadden.

Dat zegt wel wat, als je moet aangeven wat je niet hebt. Inmiddels bestaat er zoveel dat we niet meer alles kunnen hebben. We voegen een 20-tal boektitels en 130 nieuwe artikelen per week toe aan de collectie én we bewaren de oude drukken. Daarom kan je bij ons terecht met de vraag hoe het commentaar van Mohr over de maatschap in 1982 luidde. Je kunt bij ons achterhalen wat er veranderd is in de tussentijd en wat voor effect dat heeft op jouw huidige zaak.

Ieder lid van de Praktizijnsbibliotheek heeft begin dit jaar een accountnaam en wachtwoord ontvangen zodat ook digitaal in de catalogus gezocht kan worden via www.praktizijn.nl. Ik ga in dat kader bij kantoren langs om uitleg te geven over informatiegebruik door advocaten. Kantoren die dat wensen kunnen daar geheel vrijblijvend een afspraak voor maken. ■

“Het eerste kennismakingsgesprek met

Monique Schellekens, advocaat/partner bij Van der Woude de Graaf Advocaten:

Het veelgehoorde bezwaar van cliënten, dat zij door advocaten slecht worden geïnformeerd over advocaatkosten, haalbaarheid en duur van de procedure, verdwijnt niet door een verplicht gratis kennismakingsgesprek. Om kritiek te voorkomen moet de informatie vooral correct zijn, niet per se gratis. Het aanbieden van een gratis gesprek is wel zinvol. Ons kantoor heeft hiervoor een wekelijks kosteloos spreekuur voor kennismaking met de advocaat, kort juridisch advies en, zo mogelijk, een inschatting van de kansen en kosten van de zaak. Het spreekuur wordt al jaren goed bezocht; het voorziet duidelijk in een behoefte.

Christ’l Dullaert, Le Tableau B.V.:

Maar natuurlijk moet het eerste kennismakingsgesprek gratis zijn. Zijn er nog advocaten die dit niet doen? En in de toekomst moet er waarschijnlijk nog veel meer gratis zijn dan alleen de kennismaking. Cliënten zullen in de toekomst steeds meer goede, juridische informatie kunnen vinden via het internet. Menig advocaat haalt nu zijn neus op voor die internet kennis, maar dat lijkt mij niet verstandig. U boekt toch zelf ook uw reizen via het internet?! En u krijgt toch uw telefoon ook gratis, maar u koopt ‘airtime’?! Het is dus goed om te bedenken wat je een cliënt kunt aanbieden, naast een eerste gratis kennismaking. Kunt u bepaalde modellen op uw site zetten? De gang van zaken bij een eenvoudige arbeidszaak kan met behulp van een beslisboom (mooier vind ik ‘decision tree’) goed worden weergegeven. En zo valt er nog veel meer te bedenken. Gratis heeft de toekomst, en daar kunt u aan verdienen.

Sjoerd van der Velde, advocaat/partner bij 2b Legal:

Eens, een kennismakingsgesprek is waardevol om te bekijken of je de zaak in behandeling neemt. Ook denk ik dat je cliënten niet aan je bindt, als je direct de meter laat lopen. Je zult eerst moeten geven, voordat je iets van toekomstige cliënten terug mag verwachten. Nog los van het feit dat het de beroepsgroep toegankelijker maakt, is het een investering in een op te bouwen relatie. Vanzelfsprekend hoeft een kennismakingsgesprek geen uren te duren en is het de bedoeling om een inschatting van de zaak te maken. Er zijn natuurlijk altijd mensen die een dergelijk gesprek gebruiken om snel gratis advies te krijgen. Daar ben je zelf bij.

Helena Koops, advocaat/partner BRICKS advocaten:

Ik ben het niet eens met deze stelling. Meestal gaat aan een kennismakingsgesprek telefonisch contact vooraf. In dit telefonisch contact

kan mijns inziens voldoende informatie worden uitgewisseld om in te schatten of het in rekening brengen van een persoonlijk kennismakingsgesprek redelijk is of niet. Dit is mijns inziens afhankelijk van het type klant (particulier of professioneel), de duur van het gesprek en de complexiteit van de zaak. Daarbij komt dat de gedragsregels voldoende waarborgen bieden voor de cliënt als het gaat om de financiële consequenties van het inschakelen van een advocaat. Ik vind dan ook dat een advocaat zelf de keuze moet kunnen maken of een eerste gesprek gratis is of niet.

Tomas Weterings, advocaat/partner bij Hemony Advocaten:

Says who? Onzin, behalve als wordt bedoeld een gesprekje van 5 tot 10 minuten. Zolang vooraf duidelijk is welke kosten in rekening worden gebracht en welke dienst de cliënt daarvoor dan krijgt, kan iedere rechtzoekende voor zichzelf een afweging maken. De advocaat die veel rekent, neemt het risico minder klanten te krijgen.

Bij een eerste kennismakingsgesprek bespreek ik de zaak volledig en inhoudelijk. Dat kan een uur of zelfs langer duren. Daarvoor reken ik EUR 50 (inclusief BTW). Deze kosten werpen in mijn particuliere praktijk een gezonde drempel op: de klant weet direct dat een advocaat geld kost, maar hoeft bij een serieus probleem niet van advies af te zien omdat de initiële kosten te overzien zijn. Wordt later een toevoeging afgegeven, dan wordt de EUR 50 op de eigen bijdrage in mindering gebracht, want dan valt het gesprek onder het bereik van de toevoeging. Ik pas ervoor deze dienstverlening (helemaal) gratis aan te bieden, omdat ‘men’ advocaten te duur vindt.

Joost Quant, advocaat/partner bij Dijkstra Voermans Advocatuur & Notariaat:

Ja, het eerste kennismakingsgesprek zou gratis moeten zijn. De klik tussen advocaat en cliënt is essentieel in het adviseringstraject. Een (mogelijke) cliënt moet kunnen beoordelen of hij/zij met de advocaat op één lijn zit en of er ook op persoonlijk vlak een klik is. Een goede advisering is niet alleen het leveren van een goed product maar ook de leverancier van het product is van belang. Je “koopt” namelijk niet alleen een advies maar ook de advocaat als persoon, en zijn aanpak. Doel van het kennismakingsgesprek moet wel zijn om te zien of die klik er is en of de advocaat en cliënt op één lijn zitten. Het moet natuurlijk niet zo zijn dat de kennismaking wordt gebruikt om met de eerste (gratis) inschatting de zaak verder zelf te behandelen of om bij verschillende advocaten een gratis gesprek te gaan voeren om zoveel mogelijk informatie te verzamelen. ■

een advocaat dient gratis te zijn.”

Gratis kennismakingsgesprek verplicht?

De Nederlandse Orde ontving dezer dagen een in haar opdracht geschreven rapport van de Rijksuniversiteit Groningen. De te onderzoeken vraag was of rechtzoekenden belemmerd worden in hun toegang tot het recht en welke rol de advocatuur daarin speelt. Uit het rapport rijst het beeld op dat de advocatuur geen heldere bijdrage levert aan de verwezenlijking van de toegang tot het recht. Vooraf is vaak niet duidelijk wat de kosten van rechtsbijstand zullen zijn en het is lastig om een geschikte advocaat te vinden want informatie over deskundigheid en honoraria is nauwelijks of niet beschikbaar.

De Orde heeft aan het College van Afgevaardigden wat vragen voorgelegd naar aanleiding van het rapport, waarvan één was of advocaten niet gestimuleerd moeten worden om een gratis kennismakingsgesprek te voeren. Daarmee zou de keuze van een advocaat kunnen worden vergemakkelijkt. De gedachte is sympathiek, maar het is niet goed voorstelbaar dat voortaan iemand die behoefte heeft aan een advocaat een rondje maakt langs vier of vijf advocaten met wie elk afzonderlijk een kennismakingsgesprek wordt gevoerd.

Het meest voor de hand liggende aanknopingspunt voor zo'n gesprek is immers het probleem dat de cliënt in spe bezig houdt en dat betekent dus dat die cliënt informatie over zijn probleem aan een advocaat voorlegt. Sterker nog, hij zal zijn oordeel over de vraag of dit nu juist de geschikte advocaat voor hem is, voor een belangrijk deel af willen stemmen op de eerste adviezen. Van twee kanten zal het dus al gauw een inhoudelijk gesprek zijn dat dan makkelijk het half uur overstijgt en uitgangspunt zal zijn voor de eigenlijke dossierbehandeling. Nemen ze daarna hartelijk afscheid en zegt de cliënt bij de deur: "Wellicht hoort u nog van mij."?

Ik voorzie daarnaast veel klein onheil, zeker als zo'n gratis kennismakingsgesprek verplicht wordt gesteld of in ieder geval dringend wordt aanbevolen en met een reclamecampagne wordt ondersteund. Zakelijke cliënten zullen over het algemeen veel minder behoefte hebben aan een dergelijk hulpmiddel bij de selectie maar zouden zich achteraf, als de declaratie komt, erop kunnen beroepen dat het eerste half uur of het eerste uur niet mag meetellen voor het honorarium; particuliere cliënten die in de loop van het gesprek blijven "hangen" en een advocaat aan de slag laten gaan zullen het domweg niet pikken dat tijd, die zinvol aan de behandeling van het dossier is besteed, ook nog in rekening wordt gebracht. In dossiers waarin achteraf om andere redenen wrijving tussen advocaten en cliënten blijkt te zijn opgetreden komt het ook vaak voor dat het al weer oude Togatarief en de aanspraken die een cliënt daaraan denkt te ontleen in stelling worden gebracht, waarbij de voornaamste conclusie is dat het eigenlijk niet helder is welke verwachtingen over en weer zijn gewekt.

Een verplichting om een gratis kennismakingsgesprek te voeren gaat te ver wanneer die zich uitstrekt over elke cliënt, ook de gemotiveerde cliënt die helemaal niet van plan is te gaan selecteren. Het is dubieus of het beoogde effect optreedt, namelijk dat rechtzoekenden verschillende advocaten gaan bezoeken om dan, zonder dat er iets inhoudelijks aan de orde is geweest, hun keuze te bepalen. De gedachte is sympathiek, de uitwerking vermoedelijke contraproductief. ■

Foto: Willem Diepraan

Inhoudsopgave:

Nieuwe portefeuillehouder strafrecht: Simeon Burmeister	16	Aankondiging bijeenkomst rechters en advocaten bestuursrecht	17	Mediationcolumn	20
Nieuwe portefeuillehouder gefinancierde rechtsbijstand: Harmen Meijerink	17	Mededeling Rechtbank	18	Jaarvergadering	21
		Overdracht strafappellen	19	Dekenprijs	23

Nieuwe portefeuillehouder strafrecht: Simeon Burmeister

Enkele maanden geleden werd ik door Lian Mannheims gebeld met het verzoek even te gaan zitten. Haar vraag was of ik geïnteresseerd zou zijn in de functie van portefeuillehouder strafrecht van de Amsterdamse Orde. Ook al kwam het verzoek als een verrassing, ik heb er niet al te lang over hoeven nadenken. Met veel plezier volg ik Lian Mannheims op als nieuwe portefeuillehouder strafrecht.

Het is altijd moeilijk om iemand met zoveel vuur als Lian op te volgen en zoals Germ Kemper verwoordde bij haar afscheid: "iemand met een zeer goed ontwikkeld normgevoel." Kortom, mij wacht een zware taak. Zij heeft acht jaar lang op een zeer betrokken wijze de Amsterdamse strafrechtadvocaten gesteund met raad en daad.

Ik ben sinds 1994 strafadvocaat en partner bij Cleerdin & Hamer Advocaten te Amsterdam, een kantoor met een wetenschappelijke inslag en een professionele cassatiepraktijk. Ik ben opgeleid door de veel te vroeg overleden Gerard Hamer. Hij was net als Lian Mannheims zeer vasthoudend en principieel.

Naast een aanspreekpunt voor strafrechtadvocaten zie ik een belangrijke taak in het behartigen van de belangen van onze gespecialiseerde beroepsgroep bij het overleg met het Openbaar Ministerie en de rechterlijke macht. Dit brengt mij tot iets heel praktisch.

In juli 2009 hebben de piketadvocaten een mailing ontvangen van de Raad voor Rechtsbijstand over de vereisten voor toelating tot het reguliere strafpiket 2010. Tegen de eis dat het volgen van een cursus Jeugdrecht verplicht wordt gesteld heeft Lian Mannheims met succes bezwaar gemaakt, nu er in Amsterdam twee aparte piketten bestaan en veel advocaten ervoor kiezen uitsluitend deel te nemen aan het

reguliere (meerderjarigen) piket. Het verplicht stellen van een cursus minderjarigenstrafrecht om toegelaten te worden tot het reguliere piket is daarmee van de baan.

Tevens maak ik graag van de gelegenheid gebruik u te wijzen op de piketcommissie. Problemen en oplossingen met betrekking tot de nieuwe regeling kunnen kort en bondig aan mr. W.H. Jebbink (lid van de piketcommissie) of ondergetekende worden gemeld.

Simeon Burmeister

Nieuwe portefeuillehouder gefinancierde rechtsbijstand: Harmen Meijerink

Tien jaar lang heeft Joop Seegers de portefeuille rechtsbijstand en stagiaire-ondernemers inhoud gegeven. Dat is een buitengewoon lange tijd en dat moet wel betekenen dat deze functie een dankbare is. Zonder aarzeling heb ik daarom de uitnodiging hem op te volgen, aanvaard.

Zelf ben ik sinds 1993 advocaat, gespecialiseerd in huurrecht en ik treed vooral op voor huurders van woningen en maak deel uit van Hemony Advocaten, een sociaal advocatenkantoor in Amsterdam bestaande uit zeven advocaten. In januari 2010 zal ik aftreden als voorzitter van de Vereniging Sociale Advocatuur Amsterdam (VSAA). Ik ben daarom ingevoerd in de problematiek van de gefinancierde rechtsbijstand. Die problematiek is groot.

Rechtshulp aan cliënten die onder de inkomens- en vermogensgrens van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand vallen wordt niet zeer goed betaald (gemiddeld 109 euro per uur). Dat lijkt weinig, maar op jaarbasis kost het de overheid wel 460 miljoen euro. Deze kosten stijgen jaarlijks. Reden dat regering en parlement hebben

besloten dat er op deze 460 miljoen euro jaarlijks minstens 50 miljoen moet worden bezuinigd. Rechtshulp is echter een grondrecht en daarom is bezuinigen moeilijk. Ondanks de lage uurvergoeding verleenden in 2008 (landelijk) meer dan 7000 advocaten één of meer keer rechtsbijstand of mediation via met een zogenaamde toevoeging. Dat is iets minder dan de helft van alle advocaten.

Gefinancierde rechtsbijstand gaat dus velen van ons aan.

De Raad voor Rechtsbijstand (RvR) is de instantie die aanvragen rechtshulp beoordeelt en die uitbetaalt. Beide beslissingen zijn gebaseerd op de Wet op de rechtsbijstand en bijbehorende regelingen en beleid. Omdat de kosten jaarlijks stijgen probeert de RvR de regels zo strikt mogelijk toe te passen. Geen wonder dat er onder de advocaten die gefinancierde rechtsbijstand verlenen vaak een gespannen relatie bestaat met de RvR.

De portefeuillehouder gefinancierde rechtsbijstand heeft de taak namens de Raad van Toezicht en dus namens de Amsterdamse advocatuur op te komen voor de belangen van de advocaten die in min- of meerdere mate gefinancierde rechtsbijstand verlenen. Het gaat deels om een signalerende taak – dus als u opvallende zaken/beslissingen/beleids punten tegenkomt: meld dat: hm@advocaten-hemony.nl – en deels om overleg (met de RvR, met het Mv) en binnen de advocatuur) en soms om actie (ja ja).

Harmen Meijerink

Aankondiging bijeenkomst rechters en advocaten bestuursrecht

Op donderdag 28 januari 2010 zal een bijeenkomst plaatsvinden tussen ongeveer tien bestuursrechters en dertig advocaten.

Het doel van deze bijeenkomst is aan de hand van stellingen van gedachten te wisselen over de bestuursrechtelijke stand van zaken en gewenste ontwikkelingen, alsmede om (in de marge van de centrale bijeenkomst) gelegenheid te bieden om veel voorkomende praktische problemen aan de orde te stellen. De bijeenkomst zal

plaatsvinden op het bureau van de Orde, Paulus Potterstraat 18 te Amsterdam, en duurt van 15.00 tot 17.00 uur, met na afloop een borrel.

De beschikbare ruimte beperkt het aantal deelnemers. Binnenkort zal via de digitale nieuwsbrief de mogelijkheid tot inschrijving worden geboden. Van elk kantoor kan slechts één advocaat deelnemen. Bovendien zal ernaar worden gestreefd dat de verschillende rechtsgebieden, die worden bestreken

door de sector bestuursrecht voldoende zijn vertegenwoordigd.

De beschikbare ruimte (en tijd) alsmede de verschillen met het overig bestuursrecht hebben ertoe geleid dat het *vreemdelingenrecht* niet aan bod zal komen. De beoefenaars van het vreemdelingenrecht zijn daarom vooralsnog aangewezen op het al jarenlang plaatsvindende periodieke overleg met de rechters die vreemdelingenzaken behandelen.

Sebastiaan Levelt

Mededeling Rechtbank

Mededeling van de rechtbank Amsterdam, sector kanton betreffende de oproeping van verweerder in procedures ex artikel 7:685 BW (ontbinding van een arbeidsovereenkomst wegens gewichtige redenen)

In procedures ex artikel 7:685 BW (ontbinding van een arbeidsovereenkomst wegens gewichtige redenen) voor de rechtbank Amsterdam, sector kanton was het tot begin van dit jaar gebruikelijk dat, indien verweerder zonder bericht niet op de vastgestelde mondelinge behandeling verscheen terwijl

verzoeker een betekeningsexploot voor verweerder kon overleggen dat rechtsgeldig op het GBA-adres was uitgebracht, de mondelinge behandeling over het algemeen niet werd aangehouden, maar meteen plaatsvond.

De wijziging van aanbeveling 1.3 van de Aanbevelingen voor procedures ex art. 7:685 BW in de plenaire vergadering van de Kring van Kantonrechters d.d. 30 oktober 2008 is voor de kantonrechters van de rechtbank Amsterdam aanleiding geweest om dit gebruik te heroverwegen.

Dit heeft ertoe geleid dat op 15 januari 2009 door hen is besloten dat, bij het niet verschijnen van verweerder zonder bericht, het overleggen van een betekeningsexploot op een eerste zitting niet langer betekent dat de inhoudelijke mondelinge behandeling op dat moment doorgaat. In dat geval wordt de mondelinge behandeling aangehouden en dient de griffier verweerder per gewone post op te roepen op het adres uit het door verzoeker ter zitting over te leggen GBA-uitreksel, tenzij verzoeker (nogmaals) op zijn kosten een exploot wil laten uitbrengen. ■

Weer nieuwe kantoorgenoten nodig in 2010?

Wij hebben gevoel voor de juiste match!
www.letableau.nl

Le Tableau
VOOR DE ADVOCATUUR EN HET NOTARIAAT

Le Tableau bemiddelt exclusief in functies voor de advocatuur en het notariaat

Mijn baas is overspannen
...en ik nu bijna ook

Catie Oberman

Advocatencoaching | Mr A.C. Oberman
Van Eeghenlaan 12 | 1071 EM Amsterdam
Tel.: 020 673 71 60 | Fax: 020 671 21 95
www.advocatencoaching.nl

ONTVANGEN 26 OKT. 2009

de Rechtspraak

Gerechtshof
Amsterdam

President

Aan de deken van Orde van Advocaten
Mr. G.J. Kemper
Postbus 57590
1040 BL Amsterdam

bezoekadres
Singel 542
1017 AZ Amsterdam

correspondentieadres
Postbus 1312
1000 BH Amsterdam

onderdeel Bureau bedrijfsvoering
contactpersoon Mw. mr. B. F. de Poorter
doorkiesnummer (020) 541 3332
datum 22 oktober 2009
ons kenmerk BB/573/09/mw
uw kenmerk
kopie aan ---
bijlage(n)
Onderwerp Overdracht strafappellen

t (020) 541 21 11
f (020) 541 34 10
<http://www.gerechtshof-amsterdam.nl>

Geachte heer Kemper,

Graag wil ik u, mede namens de Hoofdadvocaat-Generaal van het Ressortsparket Amsterdam, op de hoogte stellen van ontwikkelingen met betrekking tot de behandeling van strafzaken in hoger beroep door de hoven 's-Gravenhage en 's-Hertogenbosch als nevenzittingsplaatsen van het hof te Amsterdam.

Het Amsterdamse hof en ressortsparket kennen grote voorraden strafzaken (waaronder vele mega-zaken) die op behandeling in hoger beroep wachten. Maatregelen moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat die zaken (alsnog) binnen een redelijke termijn kunnen worden aangebracht. Een justitiabele heeft er immers recht op niet te lang in onzekerheid te verkeren en ook de samenleving heeft er belang bij dat zaken niet bestoft raken.

Eén en ander leidt er toe dat een aantal appelzaken volledig zal worden afgehandeld in 's-Hertogenbosch of 's-Gravenhage, als daartoe aangewezen nevenzittingsplaatsen van het gerechtshof Amsterdam. Aan ieder van beide hoven wordt een dwarsdoorsnee van 350 zaken van de totale Amsterdamse voorraad overgedragen. Buiten de selectie worden gehouden (in beginsel): jeugdzaken, milieuzaken, ontnemingszaken waarvan de hoofdzaak al bij het Amsterdamse hof heeft gediend, zaken waarin de verdachte preventief gedetineerd is, mega-zaken en zaken met een specifieke lokale achtergrond. Ook de executie van de aldaar gewezen arresten zal in 's-Hertogenbosch en 's-Gravenhage geschieden. Beide hoven zullen partijen, na registratie van de zaak, informeren dat deze is overgedragen. Hier kan enige tijd mee gemoeid zijn. De behandeling van de zaken zal vanaf 1 januari 2010 gaan plaatsvinden.

Ik verzoek u om de in uw arrondissement werkzame advocaten van deze gang van zaken op de hoogte te stellen. Eenzelfde brief zond ik heden aan uw confrères te Haarlem en Alkmaar.

Hoogachtend,

L. Verheij

Mr. Arent van Wassenauer werkt en denkt pro mediation (naast rechtspraak)

Dit is het vierde artikel uit een serie over mediation, geïnitieerd door het Mediationbureau rechtbank Amsterdam (tekst Kristel Nijssen).

Mr. Arent van Wassenauer is compagnon bij Allen & Overy LLP. Daarnaast werkt en denkt hij als mediator. Zo vroeg hij eens als advocaat bij de rechter tijdens zitting om mediation. Zijn praktijk bij Allen & Overy spitst zich toe op het begeleiden van opdrachtgevers, opdrachtnemers en financiers bij de aanbesteding en contractering van grote infrastructurele projecten en gebiedsontwikkelingen. Daarnaast adviseert hij in vastgoedtransacties en treedt hij op bij de oplossing (ter voorkoming) van allerhande geschillen in de bouw. Feitelijk is Van Wassenauer als advocaat en mediator bezig met het managen van oplossingen.

In 1988 volgde Van Wassenauer op Harvard Law School een workshop bij de professor op het gebied van Negotiations en Conflict Management, Roger Fisher. Schrijver van de bestseller Getting to YES. Van Wassenauer: "Dankzij die lessen van Fisher denk ik op andere manier over samenwerkingsmodellen en belangen-tegenstellingen. Ik ben 26 jaar advocaat, heb net zoals iedereen in dit vak een eigen stijl ontwikkeld. Je bent wie je bent. En ik heb argwaan tegen doorprocederen. In wiens belang is dat dan? We werken voor cliënten en moeten voor hen de importantie en relevantie in gaten houden. Dat doen we als volgt. Een cliënt komt bij me met een (dreigend) conflict. Allereerst bepalen we de strategie. Op de korte termijn, op de lange termijn. We willen weten hoeveel geld de cliënt eraan wil besteden en wat hun eerste doelstelling is. We maken - met name voor onze vaste cliëntèle - een belangen- en een risico-inschatting. Soms volgt er nog een psychologische analyse van de tegenpartij. Dan bedenken we met welke middelen we tot het beoogd doel komen. Eén ervan is aansturen op mediation. Daar reageert men meestal welwillend op. Onze hogere doel is natuurlijk het helemaal zélf op te lossen.", prikkelt de compagnon van Allen & Overy.

Van Wassenauer vervolgt: "Ik trad op voor een bedrijf dat bezig was met een omvangrijk nieuwbouwproject waarbij veel van de specifieke installaties werden geleverd door een buitenlandse

turnkey-aannemer. Het was van strategisch belang voor mijn cliënt dat de bouw goed verliep en op tijd. Dat mislukte. Er ontstonden grote problemen onder meer door lekkages. Hoewel de geschillen zich opstapelden, hadden we maar één doel voor oog: éérst afbouwen. En dat kon alleen maar door die buitenlandse aannemer met zijn hightech expertise gedaan worden. Pas toen de laatste fase in zicht was, hebben we de geschillen aangekaart. De aannemer vond dat hij inmiddels klaar was. Wij vonden - gezien de lekkages - van niet. De ellende wilden we bespreken in mediation. Maar de aannemer voelde zich hiertoe niet verplicht, er stond een clause in zijn contract waardoor hij gevrijwaard bleef van dergelijke claims. See you in court, zei hij. We hebben toen de zaak gedejuridiseerd, en een nieuw belang voor de aannemer gecreëerd: het ontvangen van positieve referenties en het behouden van de goede naam. In twee mediationssessies is de zaak uitgesproken en opgelost."

"Bij de uitvoering van een bouwproject kreeg mijn opdrachtgever een hoogoplopend conflict met de aannemer. Deze werd van het werk gestuurd en hij had de gang naar de rechter al gemaakt toen partijen opeens besloten de weg van mediation te kiezen. Dat werd ik dus, samen met een co-mediator. We zijn vervolgens een intensief mediationtraject ingeslagen: weekenden met elkaar praten in een hotel, dat werk. Na drie maanden bleken er onoverkomelijke hobbels op de weg. Dus werd de gerechtelijke procedure weer voortgezet. De tijd verstreek. Er kwam een tussenvonnis. Stellingen werden toegewezen. Het hoger beroep werd ingesteld. Het ging inmiddels om naamschade en veel geld. De advocaten staken de koppen bij elkaar en besloten de mediators weer van stal te halen. Want inmiddels hoefden partijen niet meer zo nodig met elkaar door één deur. In drie sessies waren we eruit!"

Arent van Wassenauer: "Mislukte mediation kan ook functioneel zijn. Ondanks een goedlopende mediation kwamen een projectontwikkelaar en een gemeente niet tot een deal. De sessies werden beëindigd. Een maand later kreeg ik een telefoontje waarin de ene partij en tien minuten later de andere partij me bedankten. Ze hadden het onderling geregeld. Na een jaar intensief gewerkt te hebben met de mediator in een relatieve bescherming durfden ze met zijn tweeën wel 'los' te gaan." ►

“Het liep anders bij twee buitenlandse multinationals die elkaar in de haren zaten. Ik werd als co-mediator ontboden in Parijs om in een ochtend hun standpunten aan te horen. Het bleek dat ze lang geleden hadden afgesproken – een geheim non-agressiepact – dat als ze ooit een conflict zouden krijgen, ze niet naar de rechter zouden gaan, maar gebruik zouden maken van mediation om de publiciteit buiten de deur te houden. Ze hadden de afspraak nooit getest, want er was nooit een geschil geweest. Tot nu toe. Laaiende ruzie over een project ergens op de wereld. Met enorme belangen. Gedurende die ene ochtend zijn wij door het proces

gegaan. Onze conclusie was dat het probleem model stond voor andere problemen. Wij konden het niet oplossen, niemand kon het oplossen. Maar door over dit type probleem in mediation te spreken, konden beleidslijnen opgesteld worden: een dialoogproces ten behoeve van alle volgende eventuele problemen.”

Aanbesteden van allianties, het sluiten van deals met gebruik maken van mediationstechnieken: geen geschillen oplossen maar samenwerking organiseren. Volgens Arent van Wassenaer de allerleukste vorm van mediation in zijn vak. ■

Afluisterproblematiek

Een jaar of tien geleden moest het Amerikaanse Supreme Court een uitspraak doen over een kwestie die met de vrijheid van meningsuiting verband hield. Een journalist had een bandopname ter beschikking gekregen van een telefoongesprek tussen twee personen die financiële problemen op een school ergens in de Verenigde Staten bespraken en van plan leken om die problemen toe te dekken.

De journalist schreef erover en de vraag was aan de orde of bij een publicatie gebruik kon worden gemaakt van illegaal verzamelde informatie. Het Supreme Court besliste dat het ging om een kwestie van maatschappelijke betekenis en dat de vrijheid van meningsuiting ontoelaatbaar beperkt zou worden wanneer geen aandacht aan dit onderwerp zou kunnen worden besteed. Drie van de zeven leden van het Supreme Court waren het met die beslissing niet eens.

Er werd dus ook een dissenting opinion gepubliceerd. De kern daarvan was dat elke burger erop moet kunnen vertrouwen dat zijn telefoongesprekken niet worden afgeluisterd en zeker niet ook nog eens openbaar gemaakt. Valt dat vertrouwen weg dan wordt een zeer wezenlijk communicatiemiddel als de telefoon op termijn onbruikbaar gemaakt. Dat beginsel was volgens de dissenting opinion zo gewichtig dat daarop eigenlijk geen uitzonderingen mogen worden aangenomen, zelfs niet voor de onthulling van op zichzelf belangwekkende misstanden. Simpel gezegd: alleen al de gedachte dat sommige telefoongesprekken minder vertrouwelijk zijn dan andere maakt het systeem onbetrouwbaar. Die uitspraak maar vooral die dissenting opinion hebben betekenis voor de Nederlandse verhoudingen.

Koploper afluisteren

Nederland immers is relatieve koploper als het gaat om het afluisteren van telefoongesprekken. In 2009 werden meer dan 20.000

Jaarvergadering

Uit de toespraak van de Deken tijdens de Jaarvergadering van de Amsterdamse Orde van Advocaten 29 oktober 2009. Het volledige Jaarverslag is beschikbaar op www.advocatenorde-amsterdam.nl.

machtigingen afgegeven om personen af te luisteren, of zelf verdachte of omdat zij mogelijk informatie die voor de opsporing van belang kan zijn, verspreiden. Een telefoontap is daarmee een min of meer vanzelfsprekend opsporingsinstrument geworden. Het is eigenlijk onbegrijpelijk dat zo weinigen zich daar druk over maken. Velen halen de schouders erbij op: “Ik heb toch niets te verbergen?”. Velen denken dat het hen niet aangaat, want zij zijn toch niet zelf verdachte van strafbare feiten. Zij realiseren zich niet dat de meer dan 20.000 personen voor wie een machtiging tot afluisteren is verstrekt met hun telefoon ook gewoon deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.

De telefoon wordt niet alleen gebruikt om strafbare feiten te bespreken maar ook om gesprekken te voeren met familieleden en vrienden, om een bestelling te doen of om – bijvoorbeeld – met een advocaat te spreken over een heel ander onderwerp dan iets dat misschien een misdrijf is. De meeste burgers realiseren zich derhalve niet dat hun telefoongesprek allerminst vertrouwelijk is. Zij realiseren zich evenmin dat zelfs het meedragen van een mobiele telefoon het mogelijk maakt dat hun bewegingen in kaart worden gebracht. Deze dagen ontvingen enige duizenden mobiele telefoonbezitters een sms-je van de politie omdat zij op een bepaalde dag gesigna- ▶

Deken mr. G. Kemper

leerd waren in de buurt van een plaats waar een ernstig misdrijf had plaatsgevonden. Zij werden opgeroepen om mogelijk relevante informatie aan de politie te melden en sommige van hen zullen dus thuis hebben moeten uitleggen wat zij rond elf uur 's avonds op het Oudekerksplein in Amsterdam deden (even aannemend dat dat de plaats delict was).

Telefoongesprekken met geheimhouders

Nog minder realiseert de samenleving zich dat onder al die opgenomen gesprekken zich ook telefoongesprekken met geheimhouders, in het bijzonder advocaten, bevinden. Op zichzelf is het niet onlogisch dat bij het tappen van een telefoon gesprekken met advocaten worden aangetroffen; het lijkt nogal waarschijnlijk dat afgeluisterde personen, zeker als zij zelf verdachte zijn, met een advocaat bellen, al was het alleen maar om een afspraak te maken. De trefkans is dus vrij groot. Dat geldt zeker wanneer een telefooncel in een huis van bewaring wordt afgeluisterd, zoals in 2008 dat in Amsterdam het geval was. Er was een machtiging verstrekt tot het afluisteren van één bepaalde gedetineerde maar dat is met een publieke telefooncel vermoedelijk onbegonnen werk. Om die reden werden gedurende een wat langere

periode alle via die publieke telefooncel gevoerde gesprekken opgenomen. Dat leverde negentien dvd's op met ongeveer 1.200 uur gesprekken, met naar valt aan te nemen heel wat gesprekken tussen andere gedetineerden en hun advocaten.

Het uitgangspunt is dat met een advocaat gevoerde gesprekken die bij het afluisteren zijn vastgelegd vernietigd worden zodra duidelijk is dat het hier om een geheimhoudersgesprek gaat. Van die vernietiging moet proces-verbaal worden opgemaakt. De techniek maakt die voorschriften krachteloos. De 1.200 uur gesprekken die op de dvd's in kwestie waren verzameld worden gescand op voor de eigenlijke zaak relevante informatie en de rest wordt niet vernietigd. Dan gaat het dus niet alleen om het bewaren van de eigenlijke geheimhoudersgesprekken van personen die niets met de zaak te maken hebben, maar ook om al hun andere privé-gesprekken.

Het bewaren, in strijd met de regels, van geheimhoudersgesprekken levert een gevaar op voor het Openbaar Ministerie zelf. Beginnend met de Hells Angels-zaak uit 2008, waar eerst één gesprek met een advocaat opdook, vervolgens een tweede, en uiteindelijk enige honderden, is al een aantal maal de niet-ontvankelijkheid van het OM uitgesproken, al heeft recent de Hoge Raad daar de nuanceering op aangebracht dat niet-ontvankelijkheid niet zonder meer hoeft te volgen als duidelijk is dat de ten onrechte opgenomen en bewaarde gesprekken geen rol hebben gespeeld voor de opsporing en vervolging.

Opschonen

De consequentie in ieder geval is geweest dat de parketten een opschoningsactie zijn begonnen waaraan thans vier politiemensen fulltime werken. Daarbij worden alle in het verleden opgenomen en bewaarde gesprekken gescand op basis van trefwoorden als "advocaat". Een eerste resultaat is dat de te onderzoeken voorraad opgenomen gesprekken is gereduceerd tot 30.000, die in beginsel allemaal gescreend moeten worden op de vraag of het ook werkelijk om een geheimhoudersgesprek gaat, in welk geval vernietiging moet volgen en proces-verbaal moet worden opgemaakt. Die scan wordt ook gebruikt voor de telefoongesprekken die thans worden getapt; eenmaal per week worden de nieuw opgenomen gesprekken gecheckt op indicaties dat het om geheimhoudersgesprekken gaat. Min of meer ter zijde wordt het dus dringend aangeraden om in telefoongesprekken ten minste eenmaal het woord "advocaat" te laten vallen zodat het telefoongesprek in kwestie gesignaleerd wordt.

"Beveiligde" nummers?

Het grootschalige afluisteren, waaronder per definitie het grootschalige afluisteren van advocatengesprekken, heeft het College van Procureurs-Generaal ertoe gebracht om alsnog een al lang bestaande gedachte van de Nederlandse Vereniging van Strafrecht Advocaten te omhelzen en samen met de Nederlandse Orde te werken aan een

systeem van nummerherkenning. Elke advocaat zou ten hoogste vijf telefoonnummers moeten opgeven die hij kan gebruiken voor gesprekken die tegen het afluisteren beveiligd zijn. "Beveiligd" is een enigszins versluierende term want het is niet zo dat het opname-apparaat automatisch afslaat wanneer het beveiligde nummer in beeld verschijnt. Een dergelijk gesprek wordt geselecteerd en apart gezet om dan - in strijd met het uitgangspunt van het verschoningsrecht - gedurende dertig dagen te worden bewaard, is de intentie van zowel het College als van de Nederlandse Orde als van het Ministerie van Justitie. Daarnaast dient de Orde ervoor zorg te dragen dat advocaten geen misbruik maken van die beveiligde nummers. Zij moeten er dus op toezien dat een dergelijke lijn, bijvoorbeeld via een mobiele telefoon, niet door anderen wordt gebruikt.

Het is opvallend dat vanuit de politiek en samenleving eigenlijk alleen de gedachte boven komt drijven dat misbruik van de beveiligde nummer moet worden tegengegaan. Een veel meer voor de hand liggende gedachte zou toch zijn dat – nog steeds – het niet mogelijk is voor burgers een vertrouwelijk telefoongesprek te voeren en een ieder rekening moet houden met het gegeven dat zijn gesprekken worden opgenomen, beluisterd en bewaard. En als het al een utopie is dat mensen zich bezorgd maken om schending van hun persoonlijke levenssfeer, dan zouden allen en in het bijzonder natuurlijk advocaten zich in ieder geval zorgen moeten maken over het feit dat contact tussen een advocaat en een cliënt door de overheid kan worden geïnspecteerd.

Als gezegd, de Nederlandse Orde heeft zich aan deze nieuwe opzet geëngageerd en dat valt te betreuren. Er is evenwel nog hoop. De technische uitvoering van het systeem van nummerherkenning blijkt aanzienlijk gecompliceerder dan gedacht. Om telefooncentrales, vooral van grotere kantoren, die honderden telefoonnummers ter beschikking hebben en die willekeurig toewijzen aan binnenkomende

Joop Seegers en Lian Mannheims namen afscheid als leden van de Raad van Toezicht.

en uitgaande gesprekken, geschikt te maken voor nummerherkenning moeten aanzienlijke investeringen worden gedaan. Het zal wellicht nodig zijn dat cliënten (ook civiele cliënten!) een toegangscode tot die beveiligde lijn krijgen om hun advocaat te bellen. Dat is op zichzelf al een belemmering voor het vrije verkeer tussen advocaat en cliënt maar een dergelijke aanpassing van centrales is ook kostbaar en kan in de honderdduizenden euro's lopen, afhankelijk van de omvang van een centrale. De kwestie is nu in handen gelegd van een technische adviesgroep.

Bij dezen wordt een ieder opgeroepen om de tijd die ons nog gegund is te gebruiken om anderen, burgers én advocaten, te overtuigen dat we moeten terugkeren naar fundamentele principes: wie telefoneert zou erop moeten kunnen vertrouwen dat zijn persoonlijke levenssfeer niet wordt geschonden, en wie telefoneert met zijn advocaat moet erop kunnen rekenen dat dat gesprek geheim blijft. ■

Advertentie

VAN DER MEIJ ADVOCATEN

is op zoek naar:

1 of 2 collega's, confrères met een (deels) eigen praktijk.

Het kantoor bestaat op dit moment uit 4 advocaten werkzaam in de strafrechtelijke en civielrechtelijke praktijk.

Wat wij bieden is:

deelname aan een kantoor waarbinnen op een prettige en professionele manier wordt (samen) gewerkt in een informele werksfeer op één van de mooiste plekken van Amsterdam,

aan de Herengracht, (Negen straatjes kwartier). Alle benodigde voorzieningen zijn aanwezig. Voorts is er ondersteuning door zeer ervaren secretaresses.

Meer informatie over ons kantoor is te vinden op onze website: www.vandermeijadvocaten.nl

Mocht het bovenstaande je aanspreken dan nodigen we je graag uit om contact op te nemen met:

Hans Nillesen, telefoon: 020 – 623 67 21

De Dekenprijs 2009 voor mr. Hamerslag

De Amsterdamse Dekenprijs wordt jaarlijks uitgereikt, op de jaarvergadering van de Amsterdamse Orde, aan een advocaat met bijzondere verdiensten. Dit jaar ging de prijs naar mr. R.J. Hamerslag.

Door: Germ Kemper

Aan het eind van de jaren zeventig van de vorige eeuw is mr. Hamerslag zich gaan specialiseren in het vreemdelingenrecht, een rechtsgebied dat tot dan toe vrijwel onontgonnen was. Advocaten behandelden in die tijd wel vreemdelingenzaken als onderdeel van de reguliere praktijk. In 1979 is Hamerslag voorzitter geworden van de Adviescommissie Vreemdelingenrecht van de Nederlandse Orde, welke commissie adviezen geeft over wet- en regelgeving op dit gebied, welke functie hij dezer dagen neerlegt.

Mede door zijn inzet is het inzicht gegroeid dat het vreemdelingenrecht, dat vooral bestuursrechtelijke invalshoeken kent, behoefte heeft aan gespecialiseerde kennis van advocaten die de weg weten in een grote hoeveelheid verdragen, wetgeving en ministeriële richtlijnen. Zij moeten daarnaast bereid en in staat zijn zich te verdiepen in de achtergronden van hun cliënten, ondanks taalbarrières, en kennis van zaken hebben over de veiligheidssituatie in de landen waar hun cliënten uit afkomstig zijn. Dat werk wordt voor het merendeel op toevoegingsbasis gedaan.

Hamerslag heeft er dertig jaar onvermoeibaar en met succes voor geijverd dat advocaten in vreemdelingenzaken vakwerk afleveren, vaak onder grote tijdsdruk. Hamerslag stond zelf aan de wieg van het Mosa-arrest uit 1984, dat door asielrechtadvocaten als een mijlpaal wordt ervaren. Ruwweg gezegd leert dat arrest dat twijfel aan de juistheid van een vluchtverhaal onvoldoende grond oplevert om een vluchteling (in dit geval de Irakees Mosa) terug te zenden naar het land waar hij mogelijk vervolgd zal worden. Dit Mosa-criterium is, tot de invoering van de verkorte asielprocedure, leidend geweest voor de staatssecretaris, rechtbanken en de advocatuur. Vakgenoten roemen de hardnekkigheid én het 'Fingerspitzengefühl' waarmee Hamerslag deze belangrijke zaak tot een goed einde bracht en die ook meer algemeen zijn praktijkvoering kenmerken.

Eerder werd de Dekenprijs onder meer uitgereikt aan mr. B. Samkalden, mr. B. Böhrer, mr. G.C.J. Knoops, mr. P.H. Bakker Schut en mr. C. Drion, die elk op hun eigen wijze een bijdrage hebben geleverd aan de verdieping van het vak van advocaat.

Mr. Kemper reikt Dekenprijs uit aan mr. Hamerslag.

Mr. Hamerslag spreekt zijn dankwoord uit.

Tunesische advocate op de bres voor mensenrechten

In Tunesië zijn advocaten veelvuldig het doelwit van intimidaties en fysieke bedreigingen. Eén van hen is Radhia Nasraoui, die vanwege haar strijd voor de mensenrechten al jaren een doorn in het oog van de Tunesische autoriteiten is.

Door: Emile Beenakker

Radhia Nasraoui is voorzitter van de Vereniging tegen Marteling in Tunesië en één van de meest prominente mensenrechtadvocaten. Veel van haar cliënten worden vervolgd vanwege hun politieke activiteiten, waardoor zijzelf ook snel doelwit werd van de autoriteiten. Nasraoui wordt permanent geobserveerd, afgeluisterd, geïntimideerd. Daarnaast wordt haar correspondentie onderschept. Om deze reden wordt Nasraoui gesteund door verschillende organisaties, waaronder Advocaten voor Advocaten.

In april 2009 werd zij door ongeveer dertig politiemannen belaagd toen zij een verzoek wilde indienen om twee van haar cliënten in de gevangenis te bezoeken. Zij duwden haar, scholden haar uit en dwongen haar naar huis te gaan. Dezelfde maand werd door politieagenten ingebroken in haar huis, terwijl Nasraoui en haar man allebei niet thuis waren. De politie vluchtte toen zij onverwacht een familievriend in het huis van Nasraoui aantrof, en namen de sleutels van haar auto, huis en kantoor mee. In mei werd zij geïntimideerd op de luchthaven van Tunis toen zij terugkwam van een conferentie in Parijs, waar zij een lezing had gehouden over mensenrechten in Tunesië.

Hier werd onlangs een nieuw hoofdstuk aan toegevoegd. Op 20 oktober werd Nasraoui

opnieuw geïntimideerd door beveiligingspersoneel op de luchthaven toen zij op het punt stond om naar Straatsburg te reizen om deel te nemen aan een conferentie van het Europees Parlement. De maand ervoor was haar man, woordvoerder van de verboden Tunesische Communistische Arbeiderspartij, in elkaar geslagen nadat hij in interviews in Frankrijk de op handen zijnde verkiezingen en corruptie in Tunesië had bekritiseerd. Op 4 oktober werd de auto van advocaat en mensenrechtenactivist Abderraouf Ayadi beschadigd, terwijl hij op het punt stond om Nasraoui met haar man en dochter van het vliegveld op te halen. Bovendien werd een licht ontvlambare vloeistof in de brandstoftank geloozd.

Deze nieuwe golf van intimidatie aan het adres van Nasraoui kan mogelijk worden verklaard vanuit het feit dat op 25 oktober presidentsverkiezingen plaatsvonden in het Noord-Afrikaanse land. Daarin moest president Ben Ali, die al 22 jaar aan de macht is, het opnemen tegen drie andere kandidaten. Zoals velen verwachtten, werd Ben Ali zonder probleem herkozen: hij kreeg 89,62% van de stemmen.

Verkiezingen of niet, het verhaal van Radhia Nasraoui maakt duidelijk dat de mensenrechtensituatie in Tunesië zorgelijk blijft. Een bijzonder probleem in dit verband, dat overigens niet alleen in Tunesië voorkomt, is het gebruik van anti-terroriswetgeving om politieke dissidenten te onderdrukken. Deze wetgeving geeft de autoriteiten extra mogelijkheden om fundamentele rechten van de mens, waaronder de vrijheid van meningsuiting, te beknotten. Door een brede uitleg van het begrip 'terrorisme' worden legitieme critici van de regering beschouwd als terrorist, waarna hen de mond wordt gesnoerd. Volgens Amnesty International is deze tactiek veelvuldig toegepast.

Ondanks verklaringen dat zij een voorvechter is van mensenrechten, is het zeer de vraag of de nieuwe Tunesische regering deze retoriek in de praktijk gaat brengen. Alleen dan kunnen de Tunesische advocaten in vrijheid opkomen voor hun eigen belangen, én voor de belangen van hun cliënten.

Voor informatie over de situatie in Tunesië of over Advocaten voor Advocaten kunt u contact opnemen met Adrie van de Streek via e-mail info@advocatenvooradvocaten.nl of bezoek de website www.advocatenvooradvocaten.nl. Daar leest u ook hoe u donateur kunt worden. Rekeningnummers: ABN 489.938.655; Postbank 433.83.27 (Amsterdam). ■

Beëdigd en op het tableau gesteld in de periode van 21 augustus tot 18 november 2009

mr. P. America	10-11-2009
mr. R. Aolad-si Mhammad	1-10-2009
mr. U. Arslan	10-11-2009
mr. A.J.P. Beers	25-8-2009
mr. G.H.G.M. van Berkel	21-9-2009
mr. V.M. Besters	10-11-2009
mr. A. Blanke	13-10-2009
mr. J. de Blik	1-10-2009
mr. A.B. Blomberg	10-11-2009
mr. A.M. Boot	25-8-2009
mr. M.K.M. Bosch	8-9-2009
mr. M. Briët	1-9-2009
mr. S.C. Brinkhuis	10-11-2009
mr. M.J. Clement	10-11-2009
mr. K.H.J. Crijns	13-10-2009
mr. G.Ch. van Daal	17-9-2009
mr. J.S. van Daal	8-9-2009
mr. M. Dadi-Taillieur	8-9-2009
mr. M.S. Daurer	25-8-2009
mr. C.E.J. Dees	25-8-2009
mr. A. van Dijk	14-9-2009
mr. M.L. Dingemans	13-10-2009
mr. B.V. van der Donk	10-11-2009
mr. S.H.M.A. Dumoulin	1-11-2009
mr. D. van Eek	13-10-2009
mr. M.C. Eggink	10-11-2009
mr. D. Emmelkamp	13-10-2009
mr. H.E. van Erp-van Harten	13-10-2009
mr. Y. Ersoy	10-11-2009
mr. T. Farber	1-11-2009
mr. C.H.E. Fontaine	25-8-2009
mr. M.M. Fornier	1-9-2009
mr. A.H. Gossen	10-11-2009
mr. J. den Haan	13-10-2009
mr. M.J.M. van der Ham	25-8-2009
mr. R. Haouli	10-11-2009
mr. M.J.N.M. van Hattum	13-10-2009
mr. D.G.J. Heems	8-9-2009
mr. F.P. Heijne	13-10-2009
mr. H.H.M. Helleman	13-10-2009
mr. K.L. Hellemons-Olthoff	13-10-2009
mr. P.S. den Hollander	25-8-2009
mr. M. van der Holst	25-8-2009
mr. M.A.J. Jansen	13-10-2009
mr. J.M. Jonkers	13-10-2009

mr. J.P.M. Klijn	13-10-2009
mr. G. Kneppers	18-9-2009
mr. C.W. Kniestedt	13-10-2009
mr. A.J.M. Knoef	2-10-2009
mr. J.B.J. van der Kolk	25-8-2009
mr. M.J. Krijgh	25-8-2009
mr. S.C.A. van Kuijeren	10-11-2009
mr. A.J.E. Laarhoven	25-8-2009
mr. D. van Laarhoven	13-10-2009
mr. L. Lagumdzija	17-9-2009
mr. N.J.H. Lina	8-9-2009
mr. H.M.A. over de Linden	8-10-2009
mr. S.E. van der Meer	16-10-2009
mr. M. van Mook	25-8-2009
mr. J.C. Mosselman	1-9-2009
mr. B.W. Newitt	10-11-2009
mr. D.D. Nijkamp	25-8-2009
mr. M.F. Noome	25-8-2009
mr. I.S. Ouwehand	25-8-2009
mr. J.C. Overboom	13-10-2009
mr. A. van der Ploeg	13-10-2009
mr. N.H.D. Post	25-8-2009
mr. S.C. Post	25-8-2009
mr. H.J. van Ravenhorst	25-8-2009
mr. A. van Reek	10-11-2009
mr. J. Rogmans	25-8-2009
mr. C.G. van Royen	1-10-2009
mr. S.M. van der Salm	10-11-2009
mr. H.J. Schaberg	13-10-2009
mr. S.C. Schimmelpenninck	10-11-2009
mr. J. Speetjens	13-10-2009
mr. E.L. Speijer	25-8-2009
mr. A.A. Stekelenburg	8-9-2009
mr. P. van der Stelt	1-9-2009
mr. R.M.J. van der Straaten	13-10-2009
mr. M. Tapper	29-10-2009
mr. P.L. Tjiam	25-8-2009
mr. M. Velthuis	13-10-2009
mr. C.J. Verhage	1-11-2009
mr. W.T.M. Visser	10-11-2009
mr. M.A.J. Vreeburg	1-9-2009
mr. W.M.M. de Vries	8-9-2009
mr. M. de Vries	10-11-2009
mr. T.W. de Waard	8-9-2009
mr. E.J. Wagenvoort	25-8-2009
mr. I.B.J. van der Walle	2-9-2009
mr. T. Yali	25-8-2009
mr. M.F. Zaagsma	10-11-2009
mr. J.L. Zeeman	25-8-2009

Uitgeschreven in de periode van 21 augustus tot 18 november 2009

mr. E.M. Annema	2-11-2009
mr. J.V. van Balen	9-10-2009
mr. L.J. Becker	24-8-2009
mr. B.M. van Beek	9-10-2009
mr. A. van Beelen	3-9-2009
mr. S.K. Belgacem	1-9-2009
mr. J.T.H. Berns	6-10-2009
mr. J.J.C. Bijen	1-10-2009
mr. F.R. Boelhouwer	25-8-2009
mr. D.L. van den Broek	2-9-2009
mr. J. de Bruyn Ouboter	1-9-2009
mr. M.E. Bulterman	28-8-2009
mr. R.A. Cairo	24-9-2009
mr. V. Cservenyák	7-9-2009
mr. O.L. van Daalen	1-9-2009
mr. P.B. Deelen	14-10-2009
mr. A.S. Dersjant	15-10-2009
mr. M.E. Doubi-Heijckmann	8-10-2009
mr. M. van den Eijnden	6-10-2009
mr. J.M. Sodderland-Elzas	1-10-2009
mr. S. Engels	21-8-2009
mr. F.K. Hausel-van Gessel	12-10-2009
mr. A.P.G. Gielen	5-10-2009
mr. J.P. Groen	10-9-2009
mr. O.M. Harms	28-10-2009
mr. M.C. Hendrikse	26-10-2009
mr. N. Hendriksen	12-10-2009
mr. L.L.M. Heslenfeld	1-11-2009
mr. I.K. Hesselink	1-10-2009
mr. A.A.M. Hesseling	31-10-2009
mr. S.E. Hoytema van Konijnenburg	15-9-2009
mr. N. IJzerman	4-11-2009
mr. R.E. Jonen	1-11-2009
mr. P.A. Jonker	1-10-2009
mr. J.T.A. de Keijzer	1-10-2009
mr. L.F. Kloppenburg	10-11-2009
mr. T.M. Kolle	31-8-2009
mr. P.W.L. van Kooten	1-11-2009
mr. E.P.W. Korevaar	1-9-2009
mr. C.E. Koster	1-10-2009
mr. K.G.F. van der Kraats	1-10-2009
mr. P.M. Kruidenberg	1-9-2009
mr. L.M. Lalji	28-10-2009
mr. M.E. van der Leeuw	1-10-2009

mr. M. Leisink	26-10-2009	Mr. O.L. Andriess heeft per 20-8-2009 een nieuw kantooradres: Prins Hendriklaan 26, 1075 BD Amsterdam. Postbus 75407, 1070 AK Amsterdam. Fax (020) 6783483.	Nieuw kantoor: Dijkstra Voermans Advocatuur & Notariaat, Fred Roeskestraat 123, 1076 EE Amsterdam, ☎ (020) 8940700, fax (020) 8940701.
mr. E.C. Leuftink	22-9-2009		
mr. E.J. Makkus	1-9-2009		Mr. P.J.M. Koning, mr. A.J. Quant, mr. I.E.M. Verheijen, mr. M.M. Fornier, mr. J.C. Siebert, mr. J.C. Mosselman, mr. K.M. Mulder en mr. M.P. Hoogewerf.
mr. A.L. Malschaert	1-10-2009		
mr. E.C. Martens	1-10-2009	Mr. C.F. Hamersma is per 1-9-2009 werkzaam bij DLA Piper Nederland N.V..	
mr. G.H. van der Meer	5-10-2009		
mr. S.P.E. Mekking	9-10-2009		
mr. E. van der Meulen	1-11-2009	Mr. D.M. Wille is per 1-9-2009 werkzaam bij Van Doorne N.V..	Mr. C.L. Knijff is per 1-9-2009 werkzaam bij Wieringa Advocaten.
mr. N. Neij	21-9-2009		
mr. J. Niezen	1-10-2009		
mr. J.K. Obozbekova	4-11-2009		
mr. H.D. Otten	6-11-2009	Mr. M.P.H. Sanders is per 1-9-2009 werkzaam bij Bergh Stoop & Co..	Mr. F.E. van 't Hek is per 1-9-2009 werkzaam bij 2B Legal B.V..
mr. C.A. Oudshoorn	1-9-2009		
mr. R.W. Overhoff	1-11-2009		
mr. B. Panjeh Shahi	16-10-2009	Mr. S.J. van der Velde is per 1-9-2009 werkzaam bij 2B Legal B.V..	Mr. C.R. Zijdeveld is per 2-9-2009 werkzaam bij Simmons & Simmons.
mr. A.E.T.M. Peek	2-10-2009		
mr. L.M. Pijckstra	18-9-2009		
mr. M.J. van Pomeran	1-11-2009	Mr. N.M. Wersch is per 1-9-2009 werkzaam bij Meijers Canatan Advocaten.	Mr. T.V. Janssens is per 2-9-2009 werkzaam bij Cleber N.V..
mr. E.H.C. Postmus	14-10-2009		
mr. G.J.W. Pulles	1-9-2009		
mr. A.L.J. Ramanathan	31-8-2009	Mr. J.W.A. Ringeling is per 1-9-2009 werkzaam bij Vestius Advocaten.	Mr. D.J.P. van Omme is per 3-9-2009 werkzaam bij Van Bavel Advocaten.
mr. A.A. Renken	6-10-2009		
mr. L.E.J.M. de Ridder	1-9-2009		
mr. K.M. Römer	5-11-2009	Mr. B. Degelink is per 1-9-2009 werkzaam bij Houthoff Buruma N.V..	Mr. C.E. Schillemans is per 4-9-2009 werkzaam bij Allen & Overy LLP.
mr. C.P.W. Saes	1-10-2009		
mr. D.A. Schade	2-11-2009		
mr. S.E.J. Schippers-Jansen	1-9-2009	Mr. M.M. Klijn is per 24-8-2009 werkzaam bij Logica Nederland B.V..	Naamswijziging: Erik E. de Vos Advocatuur wordt per 10-9-2009: Kracht Advocatuur. ☎ 06-34393863.
mr. N.P. Schreuder	1-9-2009		
mr. J.J. Splinter	8-9-2009		
mr. D.E. van Sprundel	1-10-2009	Nieuw kantoor: B.M. Beg – Advocaat, Middenweg 135 II, 1098 AK Amsterdam, Postbus 94476, 1090 GL Amsterdam, ☎ (020) 6659487, fax (020) 8908565.	Mr. J.J. Lieftink is per 14-9-2009 werkzaam bij Plasman Advocaten.
mr. S.A. Steinhauser	1-9-2009		
mr. R. Stokman	13-11-2009		
mr. M. van Straaten	1-10-2009	Mr. B.M. Beg	
mr. D.A.M.H.W. Strik	1-11-2009		
mr. A.R. Sturhoofd	1-9-2009		
mr. G.A. Stuyling de Lange	3-9-2009	Kantoor Van der Hoeden Advocatuur B.V. is verhuisd naar Strawinskylaan 3051, 1077 ZX Amsterdam, Postbus 109, 1250 AC Laren NH, ☎ (020) 3012234, fax (020) 3012202.	ALT Advocaten en Procureurs is per 15-9-2009 gevestigd aan het Barentszplein 2 F, 1013 NJ Amsterdam.
mr. E.J. van Veelen	30-9-2009		
mr. J.V. van Vegten	1-10-2009		
mr. J.W.P.M. van der Velden	1-9-2009		
mr. B.R. Vink	29-10-2009		
mr. B.M. Visser	31-8-2009		
mr. H.B. Voskamp	27-8-2009		
mr. M.de Waal	21-9-2009		
mr. M.J.A. Weda	1-11-2009		
mr. R.H. ten Wolde	2-11-2009		
mr. E.D. van Zijll	16-10-2009		

Wanneer is de pleitoefening?

Het schema van de pleitoefeningen staat op de website www.advocatenorde-amsterdam.nl

Mutaties Balie

Nieuw kantoor per 15-9-2009: mr. W.P.A. Vos, Advocaat, Eerste Keucheniusstraat 2, 1051 HR Amsterdam, Postbus 58244, 1040 HE Amsterdam.

Mr. A.I.M. van Essen is per 15-9-2009 werkzaam bij Bousie Advocaten.

Mr. M.G. Kuijpers is per 15-9-2009 werkzaam bij Stibbe N.V..

Scheider & Van Dalsum Advocaten is per 21-9-2009 gevestigd aan de Professor Tulpstraat 17, 1018 GZ Amsterdam.

Mr. N.Neij is per 21-9-2009 werkzaam bij de Autoriteit Financiële Markten.

Mr. P.J. van der Putt is per 24-9-2009 werkzaam bij Law at Weteringschans.

Mr. A.P. Gevaerts is per 28-9-2009 werkzaam bij Unger Hielkema Advocaten.

Mr. S. Dosljak is per 30-9-2009 voor zichzelf begonnen: mr. S. Dosljak, Postbus 2978, 1000 CZ Amsterdam, (06-191160490, fax (020) 2010165.

De kantoor naam Lieshout Advocaten is per 30-9-2009 veranderd in Lieshout Westerhout Arbeidsrechtadvocaten.

Mr. M.G.M. Muffels is per 30-9-2009 werkzaam bij Lieshout Westerhout Arbeidsrechtadvocaten.

Mr. B. Westerhout is per 30-9-2009 werkzaam bij Lieshout Westerhout Arbeidsrechtadvocaten.

Bovens Prins Advocaten heet thans Bovens Prins Visser Advocaten.

Nieuw kantoor per 1-10-2009: Advocatenkantoor Bevelander, Keizersgracht 471 C, 1017 DK Amsterdam, ☎ (020) 4282713, fax (020) 4223407.

Mr. N. Bevelander

Nieuw kantoor per 1-10-2009: KERN Advocatuur, Krelis Louwenstraat 1 Fo2, 1055 KA Amsterdam.

☎ (020) 3342619, fax 084-8386466.

Mr. P.J.M. Gerritsen

Nieuw kantoor per 1-10-2009: E-LAW Advocatenkantoor, Valeriusstrass 4, 1075 BK Amsterdam, ☎ 06-24977491.

Mr. E.A. Roest

Het kantoor Boogert & Haring Advocaten is per 5-10-2009 verhuisd naar Overtoom 441, 1054 KG Amsterdam.

Nieuw kantoor per 1-10-2009: Advocatenkantoor Reijn, Memlingstraat 19, 1077 LR Amsterdam. ☎ 06-39750574.

Mr. P.T. Reijn

Nieuw kantoor per 1-10-2009: Advocatenkantoor mr. D. Tailleur, Burgemeester Stramanweg 63, 1191 CX Ouderkerk aan de Amstel. ☎ (020) 4723777, fax (020) 4723773.

Mr. D. Tailleur

Mr. I.R. Rigter is per 1-10-2009 werkzaam bij Janssen Ketwaru Strafrechtadvocaten.

Mr. S. Ben Tarraf is per 1-10-2009 werkzaam bij Brink Attorneys.

Nieuw kantoor per 2-10-2009: Advocatenkantoor Helleman, Karbouwstraat 10, 1402 VC Bussum. ☎ 06-20657193.

Mr. H.H.M. Helleman

Mr. K.L. Hellemons-Olthoff is per 5-1-2009 werkzaam bij Kouwenberg Bosman Fokker Advocaten & NMI-Mediators.

Mr. M.A.J. Jansen is per 2-10-2009 werkzaam bij Bruins & Partners Advocaten.

Mr. D. Haije is per 1-10-2009 werkzaam bij Hoogenraad & Haak advertising + ip advocaten.

Mr. A.J.M. Knoef is per 5-10-2009 werkzaam bij Advocatenkantoor Stork.

Nieuw kantoor per 1-10-2009: Tuinstra Advocatuur, Lauriergracht 3, 1016 RD Amsterdam. ☎ (020) 7725412.

Mr. H.C. Tuinstra

Mr. J.T. Willemsen is per 5-10-2009 werkzaam bij Heussen.

Het kantoor Heitmann Vermeer Advocaten & Rechtsanwalte is per 8-10-2009 gevestigd aan de Frans van Mierisstraat 50 A, 1071 RV Amsterdam.

Nieuw kantoor per 8-10-2009: HDL Advocatuur B.V., Herengracht 518, 1017 CC Amsterdam. ☎ (020) 7155944, fax 084-7221445.

Mr. H.M.A. over de Linden.

Haseborg & Zillinger Advocaten heeft een nieuw telefoonnummer: ☎ (020) 5207595 en een nieuw faxnummer: (020) 5248480.

Mr. A.S. Kamphuis is per 12-10-2009 werkzaam bij Kuijper & Lonterman.

De naam van het kantoor Create is gewijzigd in Create Law.

Mr. E. Lutjens is per 12-10-2009 werkzaam bij DLA Piper Nederland N.V..

Mr. C.W. Kniestedt is per 13-10-2009 werkzaam bij Van Doorne N.V..

Nieuw kantoor per 14-10-2009: Brunel Legal, Hullenbergweg 385 (411), 1101 CS Amsterdam Zuidoost. ☎ (020) 3125000, fax (020) 3125099.

Mr. P.R.L. Kentgens-Hoenson is per 14-10-2009 werkzaam bij Vodafone Libertel B.V.

Nieuw kantoor per 14-10-2009: Bierens Incasso Advocaten, Hogehilweg 12, 1101 CB Amsterdam Zuidoost.

Mr. E.J. Rottier

Nieuw kantoor per 15-10-2009: Mr. M.W. Witte Juridische Dienstverlening, Churchillaan 70 III, 1078 EK Amsterdam.

mr. M.W. Witte

Mr. S.E. van der Meer is per 16-10-2009 werkzaam bij Wintertaling Advocaten.

Kantooradres en correspondentieadres van Mengelberg Prillewitz Planten Advocaten per 19-10-2009 gewijzigd: Nieuwe Englaan 1, 1404 EA Bussum, Postbus 1006, 1400 BA Bussum.

Mr. R.M. van Bommel is per 19-10-2009 werkzaam voor Norton Rose LLP.

Mr. E.D. Mensing van Charante is per 19-10-2009 werkzaam bij Seegers & Lebouille Advocatenkantoor.

Nieuw kantooradres van mr. R.J.J. Tempelaars, werkzaam bij Stichting Ymere, per 20-10-2009: Jollemanhof 8, 1019 GW Amsterdam, Postbus 2961, 1000 CZ Amsterdam. ☎ (020) 5559196.

Mr. J. Bauer is per 20-10-2009 werkzaam bij Lieshout Westerhout Arbeidsrechtadvocaten.

Mr. C.J. Budding-Mooij is per 21-10-2009 werkzaam bij SchramOosterveenSarfaty Advocaten.

Nieuw kantooradres van Blix Advocatuur: De Lairessestraat 154, 1075 HL Amsterdam. ☎ (020) 3052830 en fax (020) 3052839.

Nieuw kantoor: Nieuw kantoor: Mr. J.A. Opedijk, Koninginneweg 11, 1217 KP Hilversum ☎ (035) 6250611 en fax (035) 6250653.

Mr. J.M. Keizer is per 26-10-2009 werkzaam bij Kuijpers & Van der Biezen Advocaten.

Nieuw kantooradres van mr. J. Wendelgest: Laan van Kronenburg 2, 1183 AS Amstelveen.

Mr. H. de Coninck-Smolters is per 29-10-2009 werkzaam bij BLIX Advocaten.

Mr. M. de Vries is per 29-10-2009 werkzaam bij Codex Mulder B.V. Advocaten.

Nieuw kantooradres Staehle advocaat in strafzaken: Jolicoeurstraat 8, 1103 TS Amsterdam Zuidoost.

Nieuw kantooradres Froom Helmonds Advocaten: Weteringschans 84, 1017 XR Amsterdam.

Nieuw kantooradres van Leferink: Stadionweg 88, 1077 SR Amsterdam. ☎ (020) 6852983 en fax (020) 6890647.

Nieuw kantoor: Prime Legal, Tintorettostraat 4, 1077 RS Amsterdam. ☎ (020) 7713799.

Mr. M.E. de Hoogh

Mr. T. van Wijngaarden is per 2-11-2009 werkzaam bij Eversheds Faassen B.V..

Mr. P.A. Charbon is per 2-11-2009 werkzaam bij Bergh Stoop & Co..

Mr. J.M.T. Feld is per 1-11-2009 werkzaam bij CMS Derks Star Busmann N.V..

Mr. H.H. Boersma is per 2-11-2009 werkzaam bij Korvinus Abeln Advocaten.

Mr. B.J. Ruijter is per 3-11-2009 werkzaam bij KPN.

Mr. A. Rodriguez Galvis is per 2-11-2009 werkzaam bij Pallas Advocaten.

Nieuw kantoor per 4-11-2009: Mr. A.R.A.J. Ilcke, Herenmarkt 95 b, 1013 EC Amsterdam. ☎ 06-5344660082.

Mr. L.A.H. Scheijen is per 3-11-2009 werkzaam bij Van Doorne N.V..

De kantoor naam van Advocatenkantoor mr. M.L.J. Schilt Thissen is per 5-11-09 gewijzigd in Schilt Advocatuur & Mediation. Het nieuwe kantooradres is Postjesweg 1, 1057 DT Amsterdam.

Mr. R.L.S. Verjans is per 5-11-2009 werkzaam bij Blix Advocaten.

Nieuw kantooradres Advocatenkantoor De Weger: Lepelstraat 12, 1018 XM Amsterdam.

Mr. E. Nieuwland is per 5-11-2009 werkzaam bij Rabo Securities.

Mr. J.W.H. Raadgever is per 12-11-2009 werkzaam bij Lexence N.V.

Mr. M.A.M. Euverman is per 13-11-2009 werkzaam bij Van Aalst & Daniëls Advocaten.

Vooraankondiging:

**JUSTITIA 2010
21-24 april 2010**

www.stichtingjustitia.nl

vertaalbureau

ALLE TALEN bv

vertaalt en tolkt naar en uit alle werelddtalen!

- ▶ alle talen door native speakers
- ▶ alle vakgebieden door specialisten (zoals juridisch, economisch, notarieel, e-commerce, technisch, informatie- en communicatietechnologie)
- ▶ spoed- en beëdigde opdrachten
- ▶ tolken op locatie

Afrikaans Albanees Arabisch Armeens Azeri
Bengaals Bosnisch Bulgaars Chinees Dari Deens
Duits Engels Ests Farsi Fins Frans Georgisch Grieks
Hebreeuws (Ivriet) Hindi Hongaars Indonesisch
Italiaans Japans Koerdisch Koreaans Kroatisch Lets
Litouws Moldavisch Nederlands Noors Oekraïens
Perzisch Pools Portugees Roemeens Russisch Servisch
Singhalees Sloveens Slowaaks Somalisch Spaans
Thai Tsjechisch Turks Urdu Vietnamese IJslands
Zweeds en andere talen...

vertalingen tolken taaltrainingen

Harmoniehof 41 1071 td Amsterdam
telefoon +31 (0)20 670 10 40
fax +31 (0)20 670 10 41
e-mail hedtaal@xs4all.nl
internet alletalen.com

Drs. Odile HUITEMA - FAURE

Beëdigd vertaalster NED → FRANS

Juridisch / Notarieel

Economisch / Financieel

P.L. Takstraat 20, 1073 KL Amsterdam

☎ (020) 670 68 45
Fax (020) 675 62 62

e-mail: huitema.faure@gmail.com
(na telefonisch overleg)

**administratie- en
advieskantoor
TRENCO**

kantoor:

Van Nijenrodeweg 887
1081 BH AMSTERDAM
Tel.: 020 - 6758765
Fax: 020 - 3790244

Uitsluitend ten behoeve van:

ZELFSTANDIG GEVESTIGDE
ADVOCATEN
en KANTOORKOSTENCOMBINATIES

verzorgen wij:

- Boekhoudingen, financiële administraties
- Jaarstukken, ondernemersplannen
- Belastingzaken, fiscale adviezen
- Beheer van gezamenlijke praktijkkostenrekeningen

Vraag vrijblijvend om inlichtingen:

Telefoon: (020) 675 87 65
E-mail: info@trenco.nl

Toonaangevend in juridische post

Voor zekerheid inzake uw juridische post kiest u voor Falk Courier. Falk Courier bezorgt al uw poststukken voor collega-advocaten, rechtbanken, gerechtshoeven, waarden en aanverwante instanties. In de praktijk 50 tot 70% van uw dagelijkse post. Falk Courier biedt u de volgende voordelen:

1. Stipte en tijdige bezorging van uw post.
2. Tarieven lager dan bij TPG Post.
3. Onmiddellijke en prompte beantwoording van vragen of eventuele klachten.
4. Automatische verzekering van al uw post tot een waarde van 4.537,80 Euro per poststuk.
5. Geen entreekosten en geen enkele meegaveverplichting.
6. Geen extra kosten voor per expresse- en aangetekende stukken.
7. Strikt vertrouwelijke behandeling van uw poststukken.
8. ISO 9001:2000 gecertificeerd.

Bel ons nu voor het uitgebreide informatiepakket:

T (030) 699 13 88
F (030) 699 13 68
E info@falkcourier.nl
I www.falkcourier.nl

FALKCOURIER
AMSTERDAMS BALIE BULLETIN

Razendsnel voor u uit de startblokken

Binnen de advocatuur is snelheid vaak geboden. Bij GGN, dé toonaangevende incasso- en gerechtsdeurwaardersorganisatie van Nederland, staan 140 gerechtsdeurwaarders klaar om razendsnel voor u in actie te komen. Met 28 kantoren, verspreid over heel Nederland, leiden de deskundigen van GGN al uw zaken binnen de kortste keren in de beste banen. Kijk op www.ggn.nl/advocatuur voor het dichtstbijzijnde kantoor.

GERECHTSDEURWAARDERS EN INCASSOSPECIALISTEN

Reken op meer rendement

COLOFON

Het Amsterdams Balie Bulletin is een uitgave van de Amsterdamse Orde van Advocaten en verschijnt vier keer per jaar.
Jaargang 28, nummer 4, december 2009

Redactie

Aike Kamphuis (hoofdredacteur), Yna Heslinga, Remco Klöters, Edith Molemans, Anita Nijboer, Job Nijssen, Maria Pereira, Davida van Praag, Adrie van de Streek, Ellen Verkooijen en Pepijn van Zaal

Redactie-adres

Amsterdams Balie Bulletin
T.a.v. mr. A. Kamphuis, Postbus 75999,
1070 AZ Amsterdam
e-mail: a.kamphuis@lexence.com
ING-rekening 7609075
t.n.v. Amsterdams Balie Bulletin

Adreswijzigingen

Bureau van de Amsterdamse Orde van
Advocaten, Paulus Potterstraat 18,
1071 DA Amsterdam

Correspondentie-adres Jonge Balie

Jonge Balie Amsterdam
t.a.v. Marieke (M.G.) Vleems
Postbus 76729
1070 KA Amsterdam
Jonge Balie website: www.jongebalie.nl

Het Amsterdams Balie Bulletin wordt kosteloos toegezonden aan alle leden van de balie in het arrondissement Amsterdam.
Extra abonnementen à € 50,- per jaar kunnen worden opgegeven bij het redactiesecretariaat.

Vormgeving en dtp

Seashore Media, Katwijk ZH
(www.seashore.nl)

Fotografie achtergrondfoto's

Joris van Bennekom, Amsterdam

Druk en afwerking

Jubels bv, Amsterdam
(www.jubels.nl)

Oplage

4850 exemplaren

Adverteren in het ABB?

Neem dan contact op met de advertentie-afdeling van het ABB via (020) 589 60 19 of kijk op www.baliebulletin.nl > adverteren

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Eggens Instituut

Actueel en praktijkgericht PAO

Het Eggens Instituut biedt open cursussen en maatwerk programma's op het gebied van:

- Arbeidsrecht
- Bestuursrecht
- Jeugdrecht
- Ondernemingsrecht
- Privaatrecht
- Strafrecht

Daarnaast kunt u zelf uw Nieuw Recht programma samenstellen.

Eggens Instituut voor Juridisch Postacademisch Onderwijs

www.jur.uva.nl/eggens